ΈΤΟΣ Δ'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1893 ΑΡΙΘ. 8

ΗΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΈΖΗ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΘ' ΈΒΔΟΜΑΔΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκριτόμενα ἔργα, καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων. Ἀγγελίαι μετ'εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΕΠΙΣΤΗΜΗ—ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ. δρ.8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2.— ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ἐν ΕΛΛΑΔΙ ἐτησία Δρ. 8.— ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ἐτησία Φρ. 12.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. **Περὶ κοσμογονίας** (συνέχεια καὶ τέλος ὑπὸ Φρίκ).—**Ἡ Διώρυξ τῆς Κορίνθου** (μετ'εἰκόνος) ὑπὸ Φ.Π.—**Κηδεία ἀναμνήσεως**, ὑπὸ Λουκίας Τσ...—**Πρώτη ἔκστασις** ὑπὸ Στήνη.—**Διπλοῦν δρᾶμα, Σύγχρονον ἱστορικὸν διήγημα** (συνέχεια) ὑπὸ Ροῦ.—**Ἀκροστοιχὶς** ὑπὸ Kyr-Kos.—**Ἀναμνήσεις Κωνσταντινουπόλεως καὶ Σμύρνης.** (Συνέχεια) ὑπὸ Δίκ.— **Αἰνίγματα.**—**Ἀλληλογραφία τῆς «Φύσεως».**—**Ἀγγελίαι**

ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑΣ

(Συνέχει καὶ τέλος)

Διὰ τῆς περαιτέρω δὲ συμπυκνώσεως τῆς μάζης ταύτης ὁ νεφελοειδὴς ἀστὴρ ἀποκτᾷ οὐ μόνον μεγίστην ταχύτητα περιστροφικήν, ἀλλὰ καὶ θερμότητα καὶ φῶς, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐρυθρόν, εἶτα χρυσοειδὲς καὶ ἔπειτα διαδοχικῶς κίτρινον, χλωρόν, κυανοῦν, βαθυκύανον, ἰόχρουν ἢ πορφυροῦν καὶ τέλος τὸ λαμπρότατον πάντων λευκόν. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ ἡμέτερος ἡλιακὸς νεφελώδης, συμπυκνωθεὶς καὶ ἀποκτήσας μεγίστην περιστροφικὴν κίνησιν καὶ θερμότητα καὶ φῶς, ἐσχηματίσθη εἰς μέγιστον φακόν, ἐξ οὗ μετὰ παρέλευσιν ἑτέρων χιλιάδων αἰώνων, καταστραφείσης ἐν τῇ κινήσει του τῆς ἰσορροπίας τῶν ἀτόμων του καὶ ὑπερισχυσάσης τῆς κεντρόφυγος δυνάμεώς των, ἀπεχωρίζοντο διαδοχικῶς κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ νεφελώδους τμήματα ὕλης, συμπυκνούμενα περί τινα ὄγκον αὐτῶν καὶ σχηματιζόμενα εἰς σώματα αὐτοτελῆ, ἅτινα ἐκτὸς τῆς κεκτημένης περὶ τὸν ἀρχικὸν πυρῆνα κινήσεώς των, ἀπέκτησαν καὶ τὴν περὶ ἑαυτὰ κίνησίν των, καὶ ἀπετέλεσαν τοὺς διαφόρους πλανῆτας. Οὕτω λοιπὸν ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ νεφελώδους ἐσχηματίσθη κατὰ πρῶτον ὁ ἀπώτατος τῶν πλανητῶν Ποσειδῶν περισφαιρωθεὶς κατὰ τοὺς νόμους τῆς μηχανικῆς καὶ λαβὼν τὴν περὶ ἑαυτὸν κίνησίν του μετὰ τῆς περιφερειακῆς· κατὰ τὸν ἴδιον δὲ τρόπον καὶ κατὰ διαδοχήν, τῇ παρελεύσει πάντοτε πολλῶν αἰώνων, ἐσχηματίσθησαν ὁ Οὐρανός, ὁ Κρόνος, ὁ Ζεύς, ἡ πληθὺς τῶν τηλεσκοπικῶν πλανητῶν, ὁ Ἄρης, ἡ Γῆ, ἡ Ἀφροδίτη, καὶ τέλος ὁ Ἑρμῆς, ὁ ἐγγύτερος τῷ Ἡλίῳ.

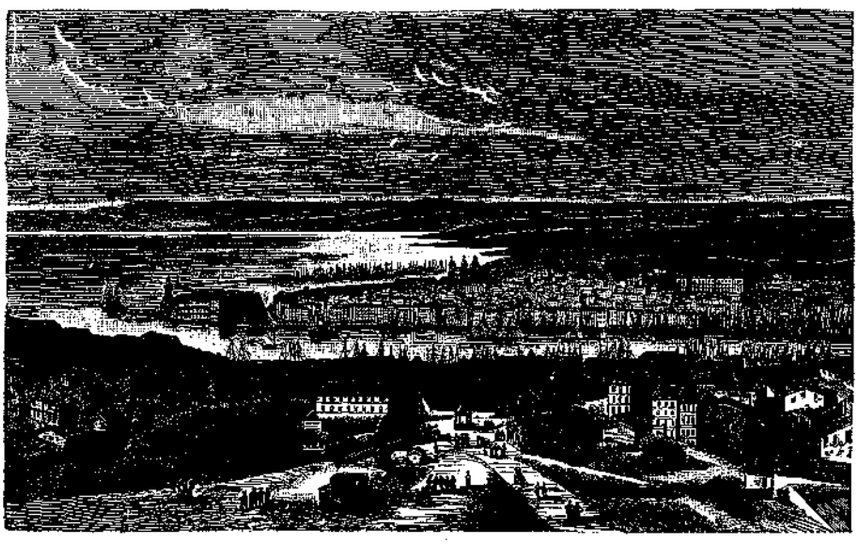

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΣΜΥΡΝΗΣ

Φαίνεται δ' ὅτι ἡ πληθὺς τῶν τηλεσκοπικῶν πλανητίσκων προέκυψεν ἐκ τῆς διασπάσεως μεγάλου τινὸς ἐκεῖ που σχηματισθέντος πλανήτου, καὶ ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς ἑλκτικῆς ἐνεργείας τοῦ πλησιεστέρου καὶ τοῦ μεγίστου Διός, συντριβέντος καὶ χωρισθέντος εἰς μικρὰ τεμάχια, ἀποτελέσαντα τέσσαρα συμπλέγματα. Ἕκαστος δὲ τῶν πλανητῶν ἤρχιζε σχηματιζόμενος, ὅτε ἡ ἀτμώδης ὕλη τοῦ νεφελώδους ἐξετείνετο μέχρι τῆς νῦν τροχιᾶς του· οὕτω π.χ. ἡ Γῆ ἐσχηματίσθη, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ἡλιακὸς νεφελώδης ἐξετείνετο μέχριτῆς γηΐνης τροχιᾶς καὶ ἐστρέφετο περὶ ἑαυτὸν εἰς 365,5 ἡμέρας. Τὸ δὲ κέντρον τοῦ ἡλιακοῦ νεφελώδους, ἤτοι ὁ Ἥλιος δὲν φαίνεται πλέον δυνάμενος νὰ παραγάγῃ νέον πλανήτην, διότι ἡ περιστροφική του κίνησις τότε ἔδει νὰ ἐπεταχύνετο γενομένη 219 φορὰς μεγαλειτέρα τῆς ἣν κέκτηται ἤδη. Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ θεωρίαν καὶ οἱ δορυφόροι τῶν πλανητῶν ἐσχηματίσθησαν *ἐμμέσως* ἐκ τῶν ἀποσπασθέντων καὶ ἀποσφαιρωθέντων τεμαχίων τοῦ νεφελώδους, ἀφ' οὗ καὶ ταῦτα ἀποβαλόντα τὴν ἰσορροπίαν καὶ ὑποκύψαντα εἰς τὴν κεντρόφυγα δύναμιν, ἀπετμήθησαν ἀλληλοδιαδόχως καὶ ἀπετέλεσαν κατὰ μέγιστα χρονικὰ διαστήματα *ἕνα ἢ πλείονας* δορυφόρους· ὥστε καὶ οἱ παρατηρούμενοι νῦν δακτύλιοι τοῦ Κρόνου, ὄντες ἀπεσπασμέναι ὕλαι τοῦ πυρῆνος αὐτοῦ ἀμόρφωτοι, μέλλουν μετὰ αἰῶνας νὰ σχηματίσουν νέους δορυφόρους.

Ἡ *σχετικὴ πυκνότης* τῶν διαφόρων πλανητῶν καὶ δορυφόρων ἐνισχύει τὴν θεωρίαν ταύτην· ἡ Σελήνη π.χ., σχηματισθεῖσα ἐξ ὑλῶν οὕτως εἰπεῖν ἐπιπλεουσῶν ἐπὶ τοῦ νεφελοειδοῦς ἄστρου τοῦ σχηματίσαντος τὴν Γῆν, εἶνε πολὺ ἐλαφροτέρα ταύτης. Οἱ δὲ ἐξώτεροι ἢ ἀπώτεροι πλανῆται, ἤτοι ὁ Ποσειδῶν, ὁ Οὐρανός, ὁ Κρόνος καὶ ὁ Ζεὺς εἶνε πολὺ ὀλιγώτερον πυκνοί, ἢ οἱ ἐσώτεροι καὶ ἐγ-

γύτεροι Ἄρης, Γῆ, Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς. Εὑρίσκομεν μάλιστα ἐν τῇ χημικῇ συνθέσει τῶν διαφόρων πλανητῶν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τῶν κομητῶν, τῶν διαττόντων ἀστέρων καὶ τῶν ἀερολίθων τὰς αὐτὰς οὐσίας, αἵτινες συνιστῶσι τὴν Γῆν, καὶ οἵτινες ὑπάρχουν ἐπίσης ἀλλ' εἰς ἀτμώδη κατάστασιν ἐν τῷ Ἡλίῳ. Οὕτω λοιπὸν ἐσχηματίσθησαν οἵ τε πλανῆται καὶ οἱ δορυφόροι διὰ τῆς βραδείας συμπυκνώσεως δακτυλίων ἀποσπασθέντων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀπὸ τῆς νεφελώδους ὕλης τοῦ Ἡλίου, τῆς ὁποίας λείψανον εἰσέτι εὑρίσκομεν καὶ θεωροῦμεν τὴν *νεφελώδη οὐράν*, ὁρατὴν μόνον κατὰ δύω τοῦ ἔτους ὥρας, ἤτοι κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, ἢ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου, τὴν πρωΐαν κατὰ τὸ λυκαυγές, ἢ μετὰ τὴν δύσιν αὐτοῦ τὴν ἑσπέραν. Ἡ νεφελώδης αὕτη οὐρὰ καλεῖται *Ζωδιακὸν φῶς*, καὶ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἡ ἀπομείνασα μετὰ τὴν δημιουργίαν τῶν πλανητῶν καὶ μὴ στερεοποιηθεῖσα ὕλη τοῦ νεφελοειδοῦς ἀλλοτε Ἡλίου, ἀκολουθοῦσα διὰ τοῦτο τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐκλειπτικῆς.

Ὁ γηΐνος δὲ νεφελώδης, ἀποσπασθεὶς τοῦ ἡλιακοῦ καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ γηΐνου ἀπόσπασιν τοῦ σεληναίου νεφελώδους συμπυκνωθεὶς περί τι σημεῖον, ἀπετέλεσεν ἐκεῖ ἴδιον πυρῆνα, ὅστις συμπυκνούμενος ἔτι μᾶλλον καθ' ὅσον ἐψύχετο, ἐλαμπεν εἰς τὰ χάος, ὡς νῦν ὁ Ἥλιος καὶ οἱ λοιποὶ ἀστέρες. Ὁ πυρὴν δ' οὗτος, συμπυκνωθεὶς πλειότερον τῇ παρελεύσει τῶν αἰώνων καὶ τῇ ἀπαύστῳ ψυχράνσει τῶν βαρυτέρων ὑλῶν τοῦ ὅλου συμφορήματος τοῦ γηΐνου νεφελώδους, παρουσίασε μάζαν ῥοώδη ἀποσφαιρωθεῖσαν κατὰ τοὺς νόμους τῆς οὐρανίου μηχανικῆς. Αἱ συνιστῶσαι δὲ τὴν γηΐνον νεφελώδη ἀτμισταὶ ὕλαι δὲν μετέθησαν πᾶσαι ἀνεξαιρέτως εἰς τὴν ῥοώδη κατάστασιν διότι τινὲς ἔμειναν εἰς τὴν ἀτμώδη καὶ ἐσχημάτισαν τὴν *ἀτμόσφαιραν*. Αὕτη ὅμως ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο διάφορος τῆς νῦν· διότι ἐνῷ αὕτη περιέχει μόνον τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ἄζωτον καὶ μικρόν τι ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ἐκείνη, ἡ πρωτογενὴς δηλαδή, περιεῖχεν εἰς ἀτμοὺς οὐ μόνον πάντα τὸν πελώριον ὄγκον τοῦ ὕδατος τῶν νῦν θαλασσῶν καὶ ὠκεανῶν, ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς ὕλας τῆς γηΐνης σφαίρας ἐξητμισμένας, ἐκτὸς τῶν ἀποτελεσάντων τὸν πυρῆνα της βαρυτέρων ὑλῶν, ἀπαιτουσῶν μείζονα θερμότητα εἰς ἐξαέρωσιν, ἤτοι τῶν ἀτμιστῶν μετάλλων, γενομένων ἤδη ρευστῶν· ὑπολογίζεται δὲ ἡ τότε θερμοκρασία της εἰς 2000°.

Ἡ τάξις δὲ τῶν ἐξαερωμένων ἐν τῇ θερμοκρασίᾳ ὑλῶν δὲν ἦτο ἀκανόνιστος, ἤτοι αἱ ὕλαι αὗται δὲν ἔκειντο φύρδην μίγδην ἐπὶ τοῦ πυρῆνος, ἀλλ' ἑκάστη κατὰ τὴν πυκνότητα ἢ εἰδικὴν βαρύτητά της· ἤτοι πᾶσαι ἐοτοιβασμέναι οὕτως ὥστε τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ πυρῆνος πρῶτον στρῶμα ἦτο τὸ εἰδικῶς βαρύτερον τῶν λοιπῶν ἀτμιστῶν ὑλῶν, ἤτοι αἱ μεμιγμέναι μετὰ νεφιδίων λεπτοτάτων μεταλλικῶν κόνεων· τὸ δὲ ἄνωθεν τούτου δεύτερον στρῶμα ἢ περίβλημα περιεῖχε καλιῶδη χλωριοῦχα ἐν ἀτμοῖς ἐλαφροτέροις τῶν πρώτων· τὸ δὲ ἄνωθεν τούτου τρίτον καὶ ἐξώτατον ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν συνιστώντων τὴν σημερινὴν ἀτμοσφαῖραν ἀτμιστῶν στοιχείων, ἡνωμένων μετά τινων ὑδατμῶν. Οὕτως ἡ γηΐνη νεφελοειδὴς ἔτι σφαῖρα ἐκυλίετο εἰς τὸ χάος. ὅπερ κατὰ τὸν Λαπλάκιον εὑρίσκεται εἰς τὴν θερμοκρασίαν τῶν 1000° ὑπὸ τὸ ο· ὅθεν τὰ πάγη ταῦτα τοῦ κενοῦ ὤφειλον νὰ τὴν ψυχράνωσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ψυχρανθεῖσα λοιπὸν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ γηΐνου πυρῆνος, ἀπετέλεσε σύστασιν *ζυμώδη* ἢ *πυλώδη* ἀτμώδεις δέ τινες ὕλαι τῆς ἀτμοσφαίρας ἐκείνης, αἱ δυστηκτότεραι ρευστοποιηθεῖσαι, ἔπιπτον ἐν εἴδη βροχῶν ἐπὶ τῆς πυλώδους ἐκείνης ἐπιφανείας τοῦ γηΐνου πυρῆνος αὐξάνουσαι τὸν στερεὸν ὄγκον του.

Τῇ προόδῳ δὲ τῆς γηΐνης ψύξεως συνετελέσθησαν ἀκολούθως ὄγκοι πεπηγότες, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπιπλέοντες ἐπὶ τοῦ ἡμιρρεύστου πυρῆνος μεμονωμένα, ἀκολούθως δὲ διὰ συγκολλήσεων σχηματίζοντες συνεχεῖς ὄχθους ἢ ὀκοπέλους, ὁποῖοι ὁρῶνται οἱ σημερινοὶ παγῶνες εἰς τὰς πολιτικὰς θαλάσσας, οἵτινες ἐπίσης προσεγγίζοντες καὶ ὁμοίως προσκολλώμενοι, ἀποτελοῦν τοὺς *παγοσωρούς*. Ἐπεκταθέντος δὲ τοῦ φαινομένου τούτου ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τοῦ γηΐνου πυρῆνος, ἐτελέσθη καὶ πρωτογενής τις στερεοποίησις ἐξωτερικὴ τούτου. Στερεὸς δέ τις φλοιὸς ἐπὶ τοῦ πυρῆνος αὐτοῦ, ἀδυνάτου εἰσέτι πάχους καὶ μετριωτάτης ἀντιστάσεως, ἐκάλυψε τὴν Γῆν ἅπασαν, ἀφίνων ἀκάλυπτα τὰ κατώτερα μέρη ὑγρὰ εἰσέτι, καὶ ὧν ἡ στερεοποίησις μετὰ πολὺν χρόνον ἠδύνατο νὰ συντελεσθῇ, καθ' ὅσον οὐδ' ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας συνετελέσθη εἰσέτι. Ἀλλ' ὁ πρῶτος οὗτος φλοιὸς δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιστῇ εἰς τὰ κύματα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐκείνου ὠκεανοῦ τῶν ρευστοποιηθεισῶν ὑλῶν, ἅτιν' ἀνεβίβαζον καὶ κατεβίβαζον κυματοειδῶς καὶ ἀλληλοδιαδόχως τὴν γηΐνην ἐπιφάνειαν. Σχισμαὶ δὲ μέγισται ἀνοιγεῖσαι ἐκ ψύξεως μείζονος ἐπὶ ταύτης, ἐξέχυνον δι' ἀναβράσεως ἀφθονον ὕλην γρανίτου ἡμιρρεύστου, ὅστις εὐκολώτερον ψυχόμενος, ἀπετέλεσεν ἐνωρίτερον τὰ πρῶτα πετρώματα καὶ ὄρη τῆς Γῆς, ὧν ἕνεκα ἡ ὁμαλότης αὐτῆς μετεβλήθη εἰς ἀνομαλότητα.

Φρίκ.

Η ΔΙΩΡΥΞ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Σπουδαιοτάτου, ὠφελιμωτάτου καὶ ἐπιπονωτάτου ἔργου ἡ περαίωσις πρόκειται κατ' αὐτὰς νὰ συντελεσθῇ ἐν Ἑλλάδι. Ἡ διώρυξ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, ἡ 600 ἔτη π. Χ. εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου εἰσχωρήσασα, μετά τινας μόνον ἡμέρας. ἤτοι μετὰ 2493 ἐτῶν κυοφόρησιν, καθ' ἃ πλεῖστοι μεγαλεπήβολοι ἄνδρες κατὰ διαφόρους κατὰ τὸ μακρὸν χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐποχὰς ἐμελέτησαν, ἐσχεδίασαν, εἰργάσθησαν, ἐμόχθησαν καὶ ἀπηλπίσθησαν, θέλει πλέον καταχθῆ μεταξὺ τῶν ἔργων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ἴσως δέ, εἶναι καὶ τὸ μόνον ἔργον, ὅπερ ἀπήτησε τοσούτων χρόνων ἐπίπονον ὄντως ἐργασίαν, καὶ ἐναπόκειται εἰς τὰς μελλούσας γενεὰς νὰ κρίνωσιν, ἂν τὰ ὠφελήματα αὐτοῦ ἔσονται ἀντάξια τοιούτων ἐπιμόνων μόχθων καὶ παγκοίνου ἐπιθυμίας. Λόγῳ δὲ ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀναγράφομεν ἐνταῦθα τὴν ἀπὸ τῆς συλλήψεως τοῦ ἔργου τούτου μέχρι τῆς συντελείας του ἐξέλιξιν τῆς Ὀδυσσείου ταύτης ἐπιχειρήσεως.

Ἐν ἔτει 600 π. Χ. Περίανδρος ὁ τῆς Κορίνθου τύραννος, ὁ ἐκ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐθεώρησεν ὡς δυνατὴν τὴν τομὴν τοῦ Ἰσθμοῦ. Κατὰ τοὺς χρόνους ὅμως ἐκείνους καὶ ἐπὶ πολὺ κατόπιν, τὸ σχέδιον τοῦτο προσέκρουε κατὰ τῆς θρησκευτικῆς προλήψεως ὅτι ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἤθελε παροργίσει τοὺς θεοὺς καὶ ἰδίως τὸν Ποσειδῶνα, εἰς ὃν ἦτο ἀφιερωμένον τὸ ἔδαφος τοῦ Ἰσθμοῦ.

Ἡ Κόρινθος χρησιμεύσασα ἕνεκα τῆς γεωγραφικῆς της θέσεως ὡς μεγάλη ἀποθήκη διαμετακομίσεως τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως δὲν διέκειτο εὐνοϊκῶς πρὸς τὸ σχέδιον τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ· ἄλλως τε καὶ ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἐπεβάλλετο ὑπὸ τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης, διότι οἱ Ἕλληνες εἶχον τότε πλοῖα μικρά, ἅτινα εὐκόλως μετεκόμιζον ἐν ἀνάγκῃ διὰ ξηρᾶς ἀπὸ τῆς μιᾶς θαλάσσης εἰς τὴν ἑτέραν· εἶχον μάλιστα πρὸς τοῦτο κατασκευάσει καὶ ὁδὸν Δίολκον καλουμένην. Ὅτε ὅμως ἤρχισαν νὰ κατασκευάζωσι πλοῖα μεγαλείτερα, ἐφ' ὅσον αἱ διαστάσεις αὐτῶν ηὔξανον, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ αἱ δυσχέρειαι τῆς διὰ ξηρᾶς μετακομίσεως ἐπολλαπλασιάζοντο καὶ συνεπῶς ἡ σκέψις περὶ τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ ἐπὶ μᾶλλον ἐπησχόλει τὰ πνεύματα.

Οὕτω τῷ 301 π. Χ. Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἠθέλησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν κατασκευὴν τῆς διώρυγος, ἀλλ' ἀπετράπη τοῦ σκοποῦ του ὑπὸ τῶν μηχανικῶν, οὓς συνεβουλεύθη, εἰπόντων αὐτῷ ὅτι ἐπειδὴ τὸ ὕψος τῶν ὑδάτων τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου εἶνε πολὺ μεγαλείτερον τοῦ Σαρωνικοῦ, τεμνομένου τοῦ Ἰσθμοῦ, ἤθελε κατακλυσθῆ ἡ νῆσος Αἴγινα καὶ αἱ πέριξ παραλίαι. Ἐν τούτοις οἱ φόβοι οὗτοι τῶν μηχανικῶν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἀπεδείχθησαν ὑπὸ τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης ὅλως ἀβάσιμοι. τὸ μόνον δ' ἀληθὲς εἶνε, ὅτι αἱ παλίρροιαι εἶνε ἰσχυρότεραι ἐν τῷ Κορινθιακῷ ἢ ἐν τῷ Σαρωνικῷ Κόλπῳ.

Μετ' αὐτὸν ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ, ἀλλ' οἱ ἐχθροί του δὲν ἔδωκαν αὐτῷ καιρόν.

Καὶ ὁ Καλλιγούλας ἠσχολήθη εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο, ἀλλὰ ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ὁ δὲ Νέρων, 25 ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καλλιγούλα, δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς σχέδια καὶ μελέτας, ἀλλ' ἤρξατο ἐν ἔτει 67 μ. Χ. καὶ τῶν ἐργασιῶν διὰ πολυαρίθμων ἐργατῶν στρατολογηθέντων ἐκ διαφόρων μερῶν. Καθ' ὃν χρόνον ὅμως μετὰ δραστηριότητος ἐξετελοῦντο αἱ πρῶται ἐργασίαι, ἡ ἐπανάστασις ἐξερράγη ἐν Ῥώμῃ, Γαλλίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ, ὁ δὲ Νέρων ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ κατευσπευσμένως τὴν Ἑλλάδα, ὅπως μὴ ἐπανέλθῃ πλέον. Ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Νέρωνος ἐν ἔτει 68 αἱ ἐργασίαι τῆς τομῆς διεκόπησαν.

Καὶ ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ ἐγένοντο σκέψεις περὶ τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ, ἀλλ' οὐδὲν ἐξετελέσθη.

Τέλος ὁ Φιλόστρατος ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ἐπεθύμει διακαῶς, ὡς ἔλεγε πρὸς τοὺς φίλους του, ν' ἀναλάβῃ δι' ἰδίων του ἐξόδων τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς τομῆς, ἦτο δὲ ἀρκετὰ πλούσιος ὅπως πράξῃ τοῦτο, ἀλλ' ἐφοβεῖτο μὴ διεγείρῃ τὸν φθόνον τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἔκτοτε παρῆλθον 1750 ἔτη χωρὶς νὰ γίνῃ σκέψις τις πλέον περὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, ὅτε τῷ 1881 ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἡ ἐκχώρησις τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸν στρατηγὸν Τύρ, ὅστις ἀμέσως προέβη εἰς τὰς ἀπαιτουμένας μελέτας πρὸς καταρτισμὸν τοῦ σχεδίου τῆς διώρυγος καὶ τῇ 1η Μαΐου 1882 ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν τῆς τομῆς ἤτις ὅμως διεκόπη ἕνεκα οἰκονομικῶν δυσχερειῶν. Ὀλίγον μετὰ ταῦτα συνέστη ἡ διεθνὴς ἑταιρία τῆς κορινθιακῆς διώρυγος, ἥτις ἀντικατέστησε τὸν στρατηγὸν Τὺρ πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀρξαμένων ἐργασιῶν, καὶ ἤδη ἡ διώρυξ συνετελέσθη.

Τὸ μῆκος τῆς διώρυγος εἶνε 6540 μέτρων, τὸ πλάτος 22 μέτρων καὶ τὸ βάθος 8 μέτρων. Τὸ αὐτὸ πλάτος καὶ βάθος ἔχει καὶ ἡ διῶρυξ τοῦ Σουέζ. Ὁ τεμνόμενος χῶρος ἀποτελεῖται ἐκ δύο πεδιάδων παρακειμένων εἰς τὰς ἑκατέρωθεν θαλάσσας καὶ χωριζομένων εἰς τὸ μέσον ὑπὸ ὑψώματος, οὗτινος ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ ἔχει ὕψος 80 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη προώρισται νὰ διευκολύνῃ τὴν κατὰ θάλασσαν συγκοινωνίαν παρέχουσα πολλὰ πλεονεκτήματα· διὰ τοῦτο ἐπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῶν μεγάλων ἀτμοπλοϊκῶν ἑταιριῶν, αἵτινες ὑπέδειξαν καὶ τὸ τιμολόγιον τῶν διαπορίων. Ἡ Κορινθιακὴ διῶρυξ θὰ συντομεύσῃ τὰς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν λιμένων τῆς δυτικῆς Εὐρώπης καὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος, Τουρκίας καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης κατὰ η48 ναυτικὰ μίλια διὰ τὴν Ἀδριατικὴν καὶ κατὰ 95 διὰ τὰ ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ παράλια.

Κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς θὰ διέρχονται ἐτησίως ἐμπορεύματα 4,500,000 τόνων περίπου. ὑποβαλλόμενα τὰ μὲν τῆς Ἀδριατικῆς εἰς τέλος 1 δρ. κατὰ τόνον, τὰ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν εἰς τέλος 50 λεπτῶν. Προσέτι δὲ καὶ πᾶς ἐπιβάτης ἐξ οἱασδήποτε προελεύσεως θὰ πληρώνῃ δρ. 1. Ἡ ὁλικὴ δαπάνη τῆς κατασκευῆς τῆς διώρυγος ἀνῆλθεν εἰς 50 ἑκατομμύρια περίπου.

Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1886 ἐστήθη ἐπὶ τῆς διώρυγος καὶ μεγαλοπρεπὴς σιδηρᾶ γέφυρα, ἐφ' ἧς διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου ὡς καὶ ἡ ἁμαξιτὴ ὁδός. Ἡ γέφυρα αὕτη ἡ κινοῦσα τὸν θαυμασμὸν τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτὴν εὑρίσκεται εἰς ὕψος 47 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς διώρυγος ὥστε καὶ τὰ μέγιστα τῶν πλοίων τὰ ἔχοντα τοὺς ὑψηλοτέρους ἱστοὺς νὰ δύνανται νὰ διέρχωνται ἀκωλύτως ὑπ' αὐτήν.

Τῇ 3 προσεχοῦς Ἰουλίου ὡρίσθησαν τὰ ἐγκαίνια τῆς διώρυγος ταύτης καθ' ἃ θὰ παρευρεθῶσιν ἡγεμόνες καὶ ἀντιπρόσωποι πάντων τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τούτῳ προσκληθέντων καὶ θὰ διέλθωσιν αὐτὴν πολεμικοὶ στόλοι καὶ ἰδιωτικὰ πλοῖα ἐξ ὅλων σχεδὸν τῶν ἐθνοτήτων, τὸ δὲ θέαμα ἔσεται ὄντως μοναδικόν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δημοσιεύομεν ἔναντι καὶ τοπογραφικὸν χάρτην τῆς διώρυγος μετὰ τῶν περιχώρων, ὅπως λάβωσιν ἰδέαν ταύτης ὅσοι ἐκ τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν δὲν ἐπεσκέφθησαν αὐτὴν ἐπιτοπίως.

Φ. Π.

ΚΗΔΕΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΣ

Τέσσαρες εἶχον διαρρεύσει μῆνες, ἀφ' ὅτου ὁ φίλος ἡμῶν Λουκιανός, ὁ ἡδυεπὴς τοῦ «Ἄσματος τῶν φωλεῶν» ποιητής, εἶχε γείνει ἀφανὴς ἐκ τῶν εὐθυμούντων Παρισίων. Οὔτε εἰς τὰ «Mirlitons» συνήντα τις πλέον αὐτόν, οὐδὲ εἰς τὰς ἱπποδρομίας, οὐδὲ εἰς τὰς πρώτας τῶν μελοδραμάτων παραστάσεις, ἀλλ' οὐδ' εἰς ἄλλο τι τῶν πολλῶν ἐντευκτηρίων, ἐν οἷς τὸ ἄνθος τῶν Παρισινῶν συνήθως ἐν χλιδῇ τὸν χρυσὸν ἐδαπάνα.—Ἀπεπεράτου ἄρα ἐπιτυχῆ τινα παθητικὴν μελέτην, κεκυμμένος ἐν ῥωγάδι τινι τῆς ἀποκρήμνου Βρεττανικῆς ἀκτῆς, ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν ἰμιχλώδη καὶ θρηνοῦσαν θάλασσαν;

Ἢ μὴ ἄρα ἔκρυπτε νέον ἔρωτος εἰδύλλιον ἐν τῇ ἐπιτύλει του τῶν Γλυκινῶν κειμένην εἰς τὴν ἐσχατιὰν τοῦ δάσους τῆς Σεβίλ;

Μάτην οἱ φίλοι του ἐξηντλοῦντο εἰς διαφόρους εἰκασίας.

Τέλος ἔμαθον τὴν ἀλήθειαν: ὁ Λουκιανός, ὁ μέγας τῶν ἑορτῶν διεγέρτης, ὁ μέχρι τρυγίας πίνων ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ἡδονῆς, ὁ εὐθύμως τὸ ἐλελεῦ τῶν καρδιῶν σαλπίζων, ὁ Λουκιανός, σφραγίδα ἐπὶ τοῦ πλήρους ἀναμνήσεων παρελθόντος τιθείς, εἶχε νυμφευθῆ!

Ἄνθρωπος εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἡμέραν τινὰ ὁ ποιητὴς εἶχε συναντήσει ζεῦγος ὡραίων μελαίνων ὀφθαλμῶν μηδόλως τὴν ἔκφρασιν τῇ τέχνῃ ὀφειλόντων, καὶ αὐτός, ὁ θερμὸς τῶν εἰδωλολατρικῶν ἡδονῶν λάτρις. ὁ μηδενὶ πιστεύων, ὡς πολλοὺς τῶν θεῶν λατρεύων, ὑπέκυψεν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἀφελοῦς ἀγνότητος, ἐν ᾗ ὑπὸ τὴν δρῦσον κάλυκος ῥόδου, διελάνθανε ψυχὴ παιδὸς ἀποφασίσας ἐφ' ὅρου ζωῆς νὰ κρατήσῃ τὴν ἀβρόλευκον καὶ ῥοδώνυχα μικρὰν χεῖρα, τὴν ὁποίαν ἡ τρυφερὰ κόρη ὀλίγον συγκεκινημένη, τῷ εἶχεν ἀφήσει μεταξὺ τῶν χειρῶν του.

Συνελόντι εἰπεῖν. τὴν δημοσιότητα τοῦ ἡδέος τούτου πλὴν ἀφώνου ἄσματος ἀνέλαβεν ὁ κ. Δήμαρχος, καὶ ὁ Λουκιανὸς ἤρξατο ἐν ἀγνοίᾳ του ν' ἀγαπᾷ ἐνθέρμως τὴν σύζυγόν του.

Καθ' ἑκάστην νέαν ἀνεκάλυπτεν ὡραίαν ἄποψιν τοῦ παραδείσου του. ἡδέως συγκινούμενος ἐκ τοῦ περιέργου καὶ ἐνθουσιώδους ὕφους τῆς ὡς κρύσταλλον διαυγοῦς ταύτης ψυχῆς, ἥτις διεγιγνώσκετο εἰς πᾶν μειδίαμά της.

Ἐν τούτοις ἐλλείψει τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως τῆς ζωῆς, ἡ Ἰωάννα ἐκέκτητο τὸ ὕπουλον ἐκεῖνο ἔνστικτον τὸ παρὰ ταῖς γυναιξὶ τὴν ἔκτην ἀποτελοῦν αἴσθησιν.—Ἐσκέπτετο ἤδη, ὅτι θὰ ἤρχετό ποτε στιγμὴ καθ' ἣν, τοῦ ἡδέος τούτου αἰνίγματος λυομένου ὁ ποιητὴς ἄπληστος τῆς γνώσεως τοῦ ἀγνώστου, θὰ συνηγωνίζετο τὸν ἐκ τοῦ κόρου κάματον θεωρῶν αὐτὴν ὡς παίγνιον ἤδη γνωστόν, καὶ ἢ θ' ἀπέπτα μακρὰν τῆς οἰκογενειακῆς φωλεᾶς, ἢ θ' ἀπελθιοῦτο ἐν τῷ ἀστικισμῷ.

Σύζυγος ἐρῶσα καὶ ἰδιοφυής, ἡ Ἰωάννα ἐφοβεῖτο ἐπίσης ἀμφοτέρας τὰς ὄψεις τοῦ διλλήματος τούτου καὶ τὴν μέλαιναν τοῦ κόρου στιγμήν. Ἦτο σύζυγος τοῦ Λουκιανοῦ συνάρεσε τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος καὶ τῆς ταινίας τοῦ κ. Δημάρχου—καλὸν τοῦτο—καὶ ὠνειροπόλει νὰ καταστῇ ἔμπιστος τῶν ἔργων του, καὶ φίλη τῆς καρδίας.— ἄμεινον τοῦτο. Πολλάκις ἠρώτα ἑαυτὴν ὁποῖον θέλγητρον ἠδύνατο νὰ ἔχωσιν αἱ τοῦ θεάτρου ἐκεῖναι γυναῖκες, αἱ διασαλπισθεῖσαι ἐκεῖναι κλοναί, αἵτινες ἠδυνήθησαν νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν σύζυγόν της τοσαῦτα ἐρωτικὰ δίστιχα, τοσαύτας ἀκροστιχίδας πύρρινον ἀποπνεούσας τρυφερότητα.

Τὸ φθινόπωρον προὐχώρει· τὰ δάση ἀνελάμβανον τὸν ψοφώδη αὐτῶν κόσμον, καὶ οἱ τῶν Παρισίων κάτοικοι ἀναζωογονηθέντες ὑπό τινων μηνῶν καθαροῦ τῆς ἐξοχῆς ἀέρος, καὶ τοῦ φαεινοῦ ἡλίου, κατέλειπον ἤδη τὰ δάση καὶ τὰς πεδιάδας, ἐπανακάμπτοντες πρὸς τὰ θέατρα τοῦ βουλεβάρτου, προαναγγείλαντα νέα τεμάχια, καὶ πρὸς τὰς πλήρεις ποικίλων θελγήτρων ἀνοιχθησομένας αἰθούσας, τέλος πρὸς τὴν μεγάλην τὴν μόνην πόλιν τῶν Παριείων, οἵτινες τοσοῦτον τὴν Ἰωάννα ἐφοβίζον, ὡς ἄγριον διὰ χαυλιεδόντων ὡπλισμένον θηρίον, ἑτοίμων πάντοτε ν' ἁρπάσωσι τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῆς ἐρωτικῆς ἀγκάλης τῶν ἀτυχῶν συζύγων των.

Πρωΐαν τινα ἀνοίξασα τοὺς σύρτας μικροῦ ἐνδικοῦ γραφείου, εὗρεν ἐν αὐτῷ δεσμίδας μικρῶν λείων χαρτίων κυανοχρόων, πρασινοχρόων, καὶ ῥοδοχρόων. ἰσχυρὰ καὶ ἐκνευρίζοντα ἀποδιδόντων ἀρώματα.

Ἦσαν ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Λουκιανόν, καὶ δὴ ἐπιστολαὶ γυναικῶν. Ὑποπτεύετο τοιοῦτόν τι καὶ ἤδη ἐβεβαιώθη.

Ὑπήκουσα εἰς τὴν πρώτην τῆς καρδίας της ὁρμήν, ἐπανέκλεισε τὸ ἔπιπλον· τίνα λόγον εἶχεν ἀποχρῶντα, ὅπως ἐξετάσῃ τὸ παρελθὸν τοῦ συζύγου της;

Ὑποπτεύετο θετικῶς ὅτι.... πρὸ τοῦ γάμου της... τέλος.... δὲν λαμβάνει τις ἐγγεγραμμένους ὅπως διδάξῃ τοὺς νεοσυλλέκτους,- ἐν τῷ γάμῳ ὡς συμβαίνει καὶ ἐν τῷ συντάγματι.

Ἐν τούτοις τὸ ἐνδικὸν τοῦτο ἔπιπλον μετὰ τῶν ἀγνώστων αὐτοῦ ἀρωμάτων, καὶ τῶν μυστηριωδῶν συρτῶν του, τὴν προσείλκυεν ἀκαταμαχήτως πρὸς ἑαυτό. Ἴσως αὐτὴ αὕτη ἡ εὐδαιμονία της ἐνεκλείετο ἐκεῖ ἐν ταῖς ὑπὸ λεπτοῦ πλεκτοῦ περιβεβλημέναις ὡς μεταξὺ ἐπιστολαῖς πολὺ πυθανὸν νὰ ἐκρέματο ἀπ' αὐτῶν ἡ τοῦ βίου της εὐτυχία, ἔτι δὲ περισσότερον ἡ τοῦ συζύγου της εὐδαιμονία· δὲν ὤφειλε πλέον νὰ διστάσῃ. Ἡ Εὔα ἐγεύθη τὸ μῆλον· ἡ Ἰωάννα ἀνέ-

γνωσε τὰς ἐπιστολάς· μίαν ἐν ἀρχῇ καὶ ταύτην μετὰ δέους· εἶτα καὶ ἑτέραν, καὶ τρίτην, μέχρι τῆς τελευταίας.

Ὑπῆρχον τοιαῦται, ἐξ ὅλων τῶν προελεύσεων καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἀποχρώσεων, ἐπὶ φύλλων χάρτου παραδόξως ἐκκεκομμένων, διὰ παραδόξων κεκοσμησμέναι ἐμβλημμάτων, ἔνιαι δὲ αὐτῶν ἐξ ὀρθογραφικῆς τέχνης ἔτι παραδόξου.

Μεταξὺ ἄλλων πλεῖσται τριγωνικὸν ἔχουσαι σχῆμα πρασίνου ἀνοικτοῦ χρώματος, καὶ φέρουσαι τὰς ἁπλᾶς ταύτας λέξεις:

«Ἀγαπητέ μου ἀπόψε εἰς τὰς Γλυκίνας.
ἡ μικρά σου Ἀνδριάς».

Ἡ Ἰωάννα ἔκλαιεν ἐκ λύσσης.

Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Λουκιανὸς τοσοῦτον εἶχεν ἀγαπήσει τὴν μικρὰν ταύτην Ἀνδρεάδα, ὥστε μόλις ἠδυνήθησαν τὰ χείλη του νὰ λησμονήσωσι τὸ ὄνομά της.

Καὶ διατί εἶχον ἀποχωρισθῆ;

Ἴσως διὰ μικρὰν ἔριδα ἐραστῶν, ὁμοιάζουσαν πρὸς τὴν τῶν πτηνῶν γευομένων ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καρποῦ.

Ὁ Λουκιανὸς ἔδει συνεπῶς νὰ τὴν ἀγαπᾷ ἀκόμη· ἡ ἀνάμνησίς της ὤφειλε ζωηρὰ νὰ παραμένῃ ἐν τῇ καρδίᾳ του. Πιθανώτατον δὲ νὰ ἐπανέβλεπεν αὐτὴν κατὰ διάφορα χρονικὰ διαλείμματα. Διατί

Τὸ ἑσπέρας ὁ Λουκιανὸς, διαρκοῦντος τοῦ δείπνου, εἶχε τὸ ἦθος ἔμφροντι. λαθραῖα δὲ πρὸς τὴν σύζυγόν του διηύθυνε βλέμματα.

— Φιλτάτη μου Ἰωάννα, τῇ εἶπεν· εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ἐξέλθω ἐνωρίς· ἡ μετὰ τοῦ Ἀρμάνδου συνεργασία θὰ μοὶ ἀπασχολήσῃ ἕως καὶ μέρος τῆς νυκτός.... λυποῦμαι πολὺ καὶ σὲ παρακαλῶ, νὰ μοὶ συγχωρήσῃς τοῦτο.

— Ἀλλά, φίλε μου, δὲν ἐπιθυμῶ ποσῶς νὰ σὲ καταστήσω σκλάβον, ἀπεκρίθη ἡ Ἰωάννα βιάζουσα ἑαυτήν, ὅπως φαίνηται ἤρεμος· ἄλλως τε ἐλπίζω νὰ δεχθῶ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς θείας μου Γερμανῆς, ἥτις θὰ διέλθῃ μετ' ἐμοῦ τὴν ἑσπέραν.

Ἀτυχὴς γυνή! ἤκουε τοὺς παλμοὺς τῆς μέχρι διαρρήξεως παλλούσης ἐν τῷ στήθει καρδίας της, ἀντηχοῦντας πενθίμως, ὡς ἐπικήδειος κωδωνοκρουσία τῶν ἀποπτάντων ὀνειροπωλημάτων της, καὶ πύρινα ἐμάρμαιρον ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν βλεφάρων της δάκρυα.

Πῶς λοιπόν! ἤρκουν ὀλίγαι μόνον λέξεις τῆς γυναικὸς ταύτης, ὅπως τὸν πείσωσι νὰ λησμονήσῃ τὰ πάντα, τὸν αἰώνιον ἔρωτα, τὸν ὁποῖον τῇ ὡρκίσθη, ὡς καὶ τὰς *ὑποσχέσεις* καὶ τὸ καθῆκόν του!

Ὢ πόσον μετεμελεῖτο διὰ τὸ στρατήγημά της!

Ἐὰν εἶχε τὴν τόλμην θὰ ἔτρεχε πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ συζύγου της, θὰ περιέβαλλε τὸν τράχηλόν του διὰ τῶν χειρῶν της, καὶ ἐρρωμένως ἀσπαζομένη αὐτόν, θὰ τῷ ὡμολόγει τὰ πάντα, καὶ τὰς ζηλο-

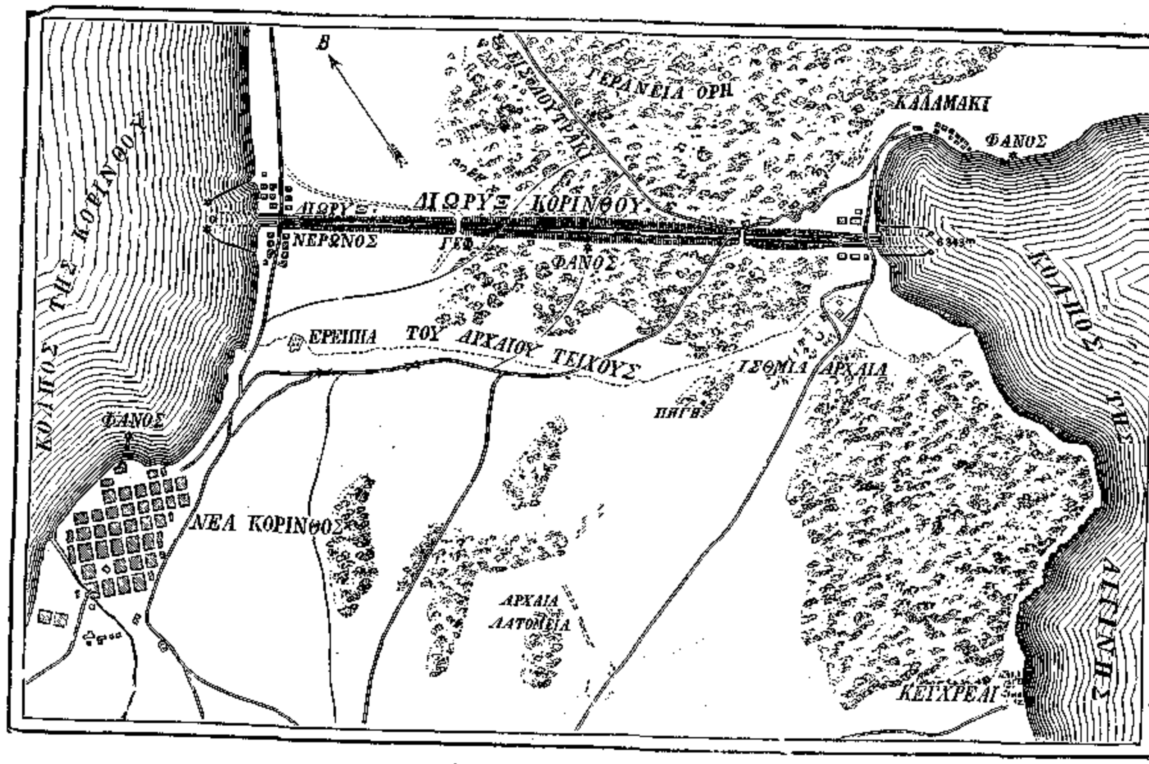

Ἡ διώρυξ τῆς Κορίνθου

ἄλλως τε ὁ Λουκιανός, δὲν ἐδέχθη ποτὲ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἔπαυλιν τῶν Γλυκινῶν;

— Βραδύτερον, βραδύτερον, τῇ ἀπήντα ἑκάστοτε, σπεύδων ν' ἀλλάξῃ τὸ θέμα τῆς συνδιαλέξεως...

Βεβαίως ἡ ἔπαυλις αὕτη ἐχρησίμευσεν ἔτι ὡς τόπος συνεντεύξεως. Ἡ Ἰωάννα τὸ προῃσθάνετο· τὰς προαισθήσεις της δὲ ἐξελάμβανε αὕτη πάντοτε ὡς βεβαιότητας..... Τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀρίδηλον ἡ Ἀνδρεάς, ἡ ἔπαυλις τῶν Γλυκινῶν.... Ἐφ' ὅσον ἐσκέπτετο ἐπὶ τοσοῦτον λεπτομέρειαι τινες, διελθοῦσαι ἄλλοτε ἀπαρατήρητοι, ἐπανήρχοντο εἰς τὴν μνήμην της ἐπιβεβαιοῦσαι τὸ γεγονός.

Ἦτο βεβαίως ἡ δυστυχὴς γυνὴ πολὺ δυστυχής! Ὢ, οἱ ἄνδρες! οἱ ἄνδρες!

* * *

Ἐν τούτοις συνεζήτησεν ἐν ἑαυτῇ τὸ γεγονὸς μὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ παραδεχθῇ τοιαύτην ἀπὸ μέρους του ἀπιστίαν, αἴφνης δὲ ἰδέα τις κατέλαβε μετὰ μεγίστης ἐντάσεως τὸν ἐγκέφαλόν της. «Θὰ ἴδωμεν ἐὰν τὴν ἀγαπᾷ ἔτι, εἶπε καθ' ἑαυτήν, σφογγίζουσα ἐξημμένη λίαν, διὰ τοῦ ῥινομάκτρου τοὺς καθύγρους ὀφθαλμούς της. Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω τὴν ἀλήθειαν· δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ δοκιμάσω τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ συζύγου μου;»

Ἔλαβε μίαν τῶν ἐπιστολῶν τῆς Ἀνδριάδος λακωνικωτάτην καὶ ἀχρονολόγητον, ἐνέβαλλεν εἰς φάκελλον, καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ γραφείου τοῦ συζύγου της μετ' ἄλλων πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνομένων ἐπιστολῶν.

Εἶτα ἐπανέφερε τὴν τάξιν εἰς τοὺς σύρτας τοῦ μικροῦ ἰνδικοῦ γραφείου, καὶ ἀνέμενεν ἀνήσυχος καὶ νευρική, μυρία ἐν νῷ ἀνακυκῶσα σχέδια ἐκδικήσεως....

τύπους ἀμφιβολίας της, καὶ τὴν φανταστικὴν δοκιμασίαν.... ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά.

Ὁ Λουκιανὸς ὀλίγον ἐκπεπληγμένος ἐν ἀρχῇ διὰ τὴν συνέντευξιν ταύτην, ὤφειλε βεβαίως ν' ἀπαντήσῃ πρὸς τὴν Ἀνδρεάδα καὶ μετά τινας ὥρας.... Ὢ τοῦτο ἦτο φρικωδέστατον!

Τρεῖς ὥρας βραδύτερον ὁ Λουκιανὸς ἦτο ἐν Γλυκίναις, ἐν τῇ μικρᾷ ἐκείνῃ αἰθούσῃ τῇ κεκρυμμένῃ ὡς φωλεὰ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δάσους τῆς Σεβίλ.

Τὸ πᾶν εὕρητο ἐν τῇ αὐτῇ θέσει. Ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐνυπῆρχεν εἰσέτι, πλὴν ἐξασθενῆσαν ἐκ τοῦ χρόνου, τὸ ἄρωμα τῶν ἀρχαίων ἐρώτων.

Ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ κλειδολυμβάλου ὑπῆρχε τεμάχιον μουσικῆς: δίστιχα τοῦ Ῥονσάρ.

Αὕτη ἦτο ἀκριβῶς ἡ θέσις ἐν ᾗ ἡ Ἀνδρεὰς ἐκάθητο ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ Λουκιανοῦ, ὡς χαϊδεμένη γαλῆ· ἐκεῖ ἀκριβῶς ἐψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς του τὰ ἡδέα Ῥονσάρεια ἔπη...

Ὁ Λουκιανὸς διὰ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων ἐπιψαύων τὰ πλῆκτρα τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἔμελψε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ᾆσμά τι ὅπερ ἄλλοτε μετὰ τῆς Ἀνδρεάδος ἐσυνείθιζε νὰ ψάλλῃ.

Μὴ ἐπιθυμῶν ἐν τούτοις νὰ παρατείνῃ πέραν τοῦ δέοντος τὴν ἀναπώλησιν τῶν ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ ἀποπτασῶν ἡδονῶν, ἧναψε πάντα τὰ ἐν τῷ δωματίῳ κηρία, ἔλαβεν ἔκ τινος σκευοθήκης διάφορα ἐκ μετάξης εἴδη, τὰ ἔρριψεν ἐν ἀταξίᾳ ἐπί τινος ἀνακλίντρου, καὶ μετὰ τοῦτο ἀνάψας σιγάρον ἀνέμενε....

* * *

Αἴφνης ὁ θόρυβος τῶν τροχῶν μετὰ ταχύτητος πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκίσκου κυλιομένης ἁμάξης τὸν ἐξήγειρε τῆς νάρκης, μετ'

ὀλίγον ἤκουσε θύρας ἐσπευσμένως ἀνοιγομένης, καὶ ὁ ἐκ τῆς προστριβῆς γυναικείας ἐσθῆτος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους παραγόμενος θόρυβος, τὸν ἠνάγκασε νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλήν. Γυνὴ ἦτο ὄντως ἡ εἰσελθοῦσα ὑπὸ παχὺ ὑποκρύπτουσα τὸ πρόσωπον κάλυμμα.

— Πολὺ βραδέως ἐψιθύρισεν· αὕτη θ' ἀνεχώρησεν ἤδη.

— Ναί, φιλτάτη μου Ἰωάννα, πράγματι πολὺ ἀργά.

— Οὕτω, Κύριε, ὁμολογεῖτε· ἀλλ' εἶσθε τέρας!.... θὰ τὴν ἐπανεύρω τὴν γυναῖκα ταύτην, θέλω νὰ τὴν καταστρέψω, νὰ τὴν φονεύσω! Ὑμεῖς δὲ Κύριε, θὰ ἔχητε προσεχῶς εἰδήσεις μου διὰ τοῦ δικηγόρου μου.... ἤδη ἀποσύρομαι παρὰ τῇ μητρί μου...

— Θὰ ἐπιτρέψῃς βεβαίως, ὅπως σὲ συνοδεύσω, ὑπέλαβε μειδιῶν ὁ Λουκιανός.

— Ὢ! βεβαίως τῇ ἀληθείᾳ! εἰρωνευθῆτε μου ἤδη! προσθέσατε δὲ καὶ τὸν σαρκασμὸν εἰς τὴν ὕβριν, ὅπως ἐπιστέψητε τὸ ἔργον σας! Ἆ! ἔφθασα πολὺ ἀργά, ὅπως σᾶς συλλάβω ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Καὶ ἐξερράγη εἰς λυγμοὺς τὰ δάκρυα καθιστῶν αὐτὴν ἔτι ὡραιοτέραν!...

— Ναί, ὄντως πολὺ ἀργά, ἀπήντησεν ὁ Λουκιανὸς διὰ σοβαρᾶς φωνῆς κλίνων τὸ γόνυ πρὸ τῆς συζύγου του, διότι ἡ Ἀνδρεὰς ἀπέθανε!

— Ἀπέθανε; Πῶς ἀπέθανεν! ἀνέκραξεν ἡ Ἰωάννα εἰς ἄκρον ἐκπλαγεῖσα.

— Ναί, πρὸ δύο ἤδη ἐτῶν, ὑπέλαβεν ὁ σύζυγός της, οἱ φίλοι μου καὶ ἐγὼ παρέστημεν εἰς τὴν ταφήν της ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τῆς Chaillg ἐνὶ τῶν μικρῶν ἐκείνων ἐξοχικῶν κοιμητηρίων ἐν οἷς ἀναπαύεταί τις τόσον ἡσύχως ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν χλόης, λικνιζόμενος ὑπὸ τοῦ ᾄσματος τῶν πτηνῶν! Πτωχὴ μικρὰ Ἀνδρεάς!

— Ἀπέθανεν! ἀλλὰ τότε διατί νὰ μὲ ἀφήσῃς ν' ἀμφιβάλλω περὶ σοῦ; πρὸς τί τὸ μαρτύριον τοῦτο;

— Ἡ Εὔα ὑπῆρξε περίεργος, ἀπεκρίθη ὁ Λουκιανός, καὶ ἐτιμωρήθη. Ἀπαιτεῖται πάντοτε μικρά τις ῥοὴ δακρύων ὅπως κατασιγάσῃ τις τὸν σφοδρὸν τῆς ζηλοτυπίας ἄνεμον. Λυπεῖσαι λοιπὸν τὰ χυθέντα δάκρυά σου;

— Ὢ, σύγγνωθι, ἐψιθύρισεν ἡ Ἰωάννα, κρύπτουσα τὸ πρόσωπον ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ συζύγου της.

— Γνωρίζεις καλῶς, ὅτι σὲ μόνον ἀγαπῶ, φιλτάτη μοι σύζυγος.

— Ἐπανέλαβέ μοι μίαν ἔτι φοράν, μοχθηρὲ σύζυγε, τὴν ἡδεῖαν ταύτην φράσιν.

Ἐν σκευοθήκῃ τινι εὗρον φιάλην παλαιοῦ Ἱσπανικοῦ οἴνου, τοῦ ἡδέος ἐκείνου τῶν ἐραστῶν οἴνου, τοῦ τὴν καρδίαν φλογίζοντος, καὶ εἰς ἔρωτα προκαλοῦντος. Ἡ Ἰωάννα ἠθέλησε νὰ τὸν γευθῇ· καὶ κεχαυνωμένη ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ συζύγου της πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου καθεσθεῖσα, τῷ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς τὸ δεύτερον δίστιχον τοῦ τοσοῦτον ἡδέος ἐκείνου ᾄσματος συνοδεύουσα διὰ τῶν ἀσπασμῶν της ἕκαστον στίχον.

— Τί φρονεῖς, φίλτατέ μοι σύζυγε, εἶπεν αἴφνης ἡ Ἰωάννα, τὴν ἑπομένην εὐθὺς ὡς ἠγέρθη τῆς κλίνης, δὲν θὰ ἦτο καλόν, ἐὰν ἀμφότεροι, ἐκομίζομεν ἄνθη ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ἀνδρεάδος; .....

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΛΟΥΚΙΑ Τσ....

ΠΡΩΤΗ ΕΚΣΤΑΣΙΣ

Νὰ ἤμουν ἀγγεράκι, τί καλὰ,
ʼς τὰ στήθη σου τὰ ἄσπρα τ' ἁπαλὰ,
Θὰ ἐγλυστροῦσ' ἀμέσως τότε νὰ κρυφθῶ
Νὰ σὲ δροσίσω φῶς μου καὶ.....
νὰ γιατρευθῶ.

Στήνης.

ΔΙΠΛΟΥΝ ΔΡΑΜΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ὁ Μιμῖκος, ἀποχωρισθεὶς τοῦ Συνοδινοῦ, ἔλαβε τὴν πρὸς τὴν οἰκίαν του ἄγουσαν, μᾶλλον περιχαρὴς καὶ εὐχαριστημένος τοῦ συνήθους.

«Ἀνεκουφίσθην ἀρκούντως, διελογίζετο βαδίζων, ἄ! ναί, ἀνεκουφίσθην, διότι ἐν καταλλήλῳ στιγμῇ εὗρον τὸν φίλον μου, τὸν καλόν μου αὐτὸν ἀδελφόν, πρὸς ὃν ἐδυνήθην μετὰ πάσης ἐμπιστοσύνης νὰ τῷ ἐκμυστηρευθῶ τὰ πάντα, νὰ τῷ ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου, καὶ ν' ἀκούσω τὰς ἀντιρρήσεις του. Ἰδοὺ φίλος εἰλικρινής, θησαυρὸς ἀνεκτίμητος, ὅστις δὲν σοὶ λέγει κούφως, ἀπερισκέπτως καὶ κολακευτικῶς, «καλὰ ἔκαμες, βάδιζε μετὰ θάρρους, προσποιήθητι συμπάθειαν, κατάστρεψον τὴν ἐρωμένην σου,» ἀλλὰ μετὰ μεγίστης προσοχῆς, ὅλως ἀπαθὴς καὶ λίαν μεμετρημένως, σὲ λαμβάνει ἀπὸ τὸν χαλινὸν καὶ σ' ἐρωτᾷ· «Σὺ εἶσαι ὁ Μιχαήλ, ὁ ἀπαθής, ὁ στωϊκός, ὁ ἄκαρδος;» καὶ σὲ φέρει οὕτω εἰς συναίσθησιν ἑαυτοῦ. Καὶ βλέπων, ὅτι οὕτω μετεβλήθην καὶ ἐδεσμεύθην· «Καὶ δὲν ὑπάρχει μέσον ὀπισθοδρομήσεως καὶ μεταμελείας;» μ' ἐρωτᾷ μετ' ἐνδιαφέροντος. Καὶ συγκινούμενος εἶτα, διότι αἰσθάνεται τὸ ἀδύνατον τῆς ἀπὸ μέρους ἐμοῦ μετατροπῆς τῶν αἰσθημάτων, ἐκ τοιούτων σχέσεων, θέλει νὰ μάθῃ τίς εἶναι ἡ γόησσα ἐκείνη, ἥτις μὲ ἐμάγευσε καὶ μὲ ἐσκλάβωσεν. Ἆ! φίλε, φίλε καὶ ἀδελφέ, σ' ἐννοῶ καλῶς, ἐννοῶ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς βλέψεις σου, ἀλλὰ ματαίως κοπιᾷς· οὐδὲν θὰ κατορθώσῃς, οὔτε τὸν φίλον πλέον θὰ δυνηθῇς νὰ σώσῃς. Τὸ πάθος εἶναι ἰσχυρότερον τῆς φιλίας! Ὁ ἔρως εἶναι ὁ πρόδρομος τοῦ πάθους. Τὸ *ὀπίσω* εἶναι ἄγνωστον πλέον δι' ἐμέ, ἐνῷ τὸ *ἐμπρὸς* ὁλοὲν μὲ ἕλκει, καὶ τίς οἶδε ἂν θ' ἀποβῇ εἰς καλὸν ἢ κακόν. Ἂς ἴδωμεν.»

Καὶ πάντοτε προχωρῶν ἀφίκετο πλησίον τῆς οἰκίας του, ὅτε πρὸ τῆς παρακειμένης κατοικίας ἤκουσε ζωηρὰν φιλονεικίαν περὶ τῶν πολιτικῶν τῆς ἡμέρας. Ἐπλησίασεν ἐκ περιεργίας καὶ ὀλίγον μακρόθεν ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ἰσογείου τινὸς δωματίου παρετήρησε δύο οἰκοκυραίους συζητοῦντας ἢ μᾶλλον φιλονεικοῦντας περὶ τῶν πολιτικῶν.

— Στοιχηματίζω ὅ,τι θέλεις, ὅτι ὁ Δηληγιάννης θὰ ἔλθῃ τοὐλάχιστον μὲ 180 βουλευτάς, ἔλεγεν ὁ εἷς, κτυπῶν τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Οὔτε μὲ δέκα, τῷ ἀπήντα ὁ ἕτερος, θὰ ἴδῃς αὔριον, ὄχι, σήμερον μάλιστα, εἰς τὰς δέκα ὥρας θὰ μάθωμεν, ὅτι ὁ Τρικούπης θὰ κερδίσῃ παντοῦ μὲ καταπληκτικὴν πλειονοψίαν. Δὲν τὰ εἶδες; ὅλο καὶ ἐληὰ φωνάζουν.

«Περίεργον, εἶπε τότε ὁ Μιμῖκος, παντοῦ ἡ πολιτικὴ εἶναι σήμερον τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας. Νομίζουν ὅτι οἱ κυβερνῆται θὰ τοὺς φέρουν τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, ὅπως καὶ ἐγὼ ἴσως ὅτι ὁ ἄγγελός μου θὰ μ' ὁδηγήσῃ εἰς τὸν τόπον τῆς εὐδαιμονίας! Μὲ ὁποίας ἐλπίδας τρεφόμεθα εἰς τὸν κόσμον αὐτόν! Εἶναι ἄραγε τοῦτο προορισμός μας; ἢ τὴν ἀνύπαρκτον εὐτυχίαν, ἣν μάτην ἐνταῦθα ζητοῦμεν, θὰ τὴν εὕρωμεν εἰς ἄλλους κόσμους; Τί χάος ἰδεῶν, καὶ τί οὐτοπία νὰ ζητῶμεν ἐν τῇ ἐφημέρῳ ὑπάρξει διαρκῆ ζωήν! εἶναι ὡς νὰ ζητῶμεν τὸ ἀνώδυνον ἐν τῷ Ἅδῃ!»

Καὶ ἀνελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐκλείσθη ἐν τῷ δωματίῳ του.

....

Τὴν ἐπαύριον περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς πρωίας ἐνθυμηθεὶς τὴν συνέντευξιν, ἣν εἶχε δώσει τῷ φίλῳ του Συνοδινῷ διὰ τὴν δεκάτην, ἔλαβε τὸν πῖλον του καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ καφεῖον τῶν στύλων τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ὁ Συνοδινὸς ἦτον ἤδη ἐκεῖ καὶ ἀνέμενε.

— Καλὴ μέρα, Σπύρο, τῷ λέγει, πῶς ἔχεις;

— Καλά, Μιχαήλ, καὶ σὺ πῶς ἐπέρασες ἀπὸ χθές ;

— Καλά. Ἐκοιμήθην ἡσυχος.

— Δὲν εἶδες κανὲν ὄνειρον ;

— Ἄ, ὄχι, ἐγὼ δὲν βλέπω σχεδὸν ποτὲ ὄνειρα. Σπανίως. . . .

— Περίεργον, πολλοὶ διατείνονται, ὅτι οἱ ἔχοντες τεταραγμένον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν βλέπουσι συνήθως τοιαῦτα.

— Δὲν τὸ πιστεύω ἐγὼ αὐτό, διότι τότε ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἦτο οὐσιαστική τις ὕλη, ἀναπόσπαστον τοῦ σώματος μέρος.

— Πῶς ἤλλαξες ἰδέας, Μιχαήλ! καὶ τί ἄλλο νομίζεις, ὅτι εἶναι ;

— Κατ' ἐμὲ ἡ διάνοια εἶναι ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς, ἥτις εἶναι τοῦ σώματος ὁ πλοίαρχος.

— Καὶ πιστεύεις σὺ ἤδη εἰς τὴν ψυχήν ;

— Ναί, ἤδη πιστεύω. Ψυχὴ ὑπάρχει, ὅπως ὑπάρχει καὶ Θεός.

— Νὰ τὸ λέγῃ τις εἶναι εὔκολον, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀποδείξῃ ἀδύνατον.

— Διατί ; ἤθελες νὰ ἐγεννώμεθα ὅλοι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τέλειοι, σοφοί, μύσται πάντων τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως καὶ γνῶσται τῶν διανοημάτων τοῦ Δημιουργοῦ ; τότε ποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Πλάστου καὶ τοῦ πλάσματος ; Καὶ δὲν εἶναι καλείτερον, ὅπως ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν κόσμον, νὰ γεννώμεθα πρῶτον νήπια τυφλὰ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ εἶτα βαθμηδὸν ν' ἀνοίγωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ σώματος, τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς καὶ ὁσημέραι νὰ καθιστώμεθα διὰ τῆς παρατηρήσεως καὶ τῆς ὑπομονῆς γνῶσται καὶ συμμέτοχοι τοῦ μεγαλείου καὶ τῶν εὐεργετημάτων τῶν κόσμων δι' ὧν διερχόμεθα διὰ τῆς ἐξελίξεως τῆς ζωῆς ;

— Καὶ διὰ νὰ καταλήξωμεν ποῦ ;

— Ποῦ καταλήγει τὸ σύμπαν ;

— Εἰς τὸ μηδέν

— Εἶναι ἀόριστος καὶ ἀκατανόητος ἔκφρασις αὐτὸ τὸ «μ η δ ὲ ν», τί εἶναι μηδέν ;

— Ἀνύπαρκτος μέλλουσα ὕπαρξις, ἀναισθητικότης.

— Ἀκριβῶς ἐδῶ σφάλλεις. Οὐδαμοῦ ὑπάρχει μηδὲν, οὐδαμοῦ ἀναισθητικότης, ὡς καὶ οὐδαμοῦ κενόν. Τὸ πᾶν παρήχθη ἐκ τοῦ ἀύλου, ἤτοι αὐτό, ὅπερ ἀντιλαμβανόμεθα περιξ ἡμῶν, καὶ ὅπερ κατ' ἀνάγκην ἐκαλέσαμεν ὕ λ η ν. Ἀόρατοι δυνάμεις ὑπάρχουσι παντοῦ, φίλε μου, αἵτινες διέπουσι τὸ πᾶν καὶ αὐτὰς δέον νὰ ἐξετάσωμεν. Δὲν ἐξετάζετε, τὴν διαφορὰν μεταξὺ πτώματος καὶ ζῶντος ἀνθρώπου ; Τί εἶναι ἄνθρωπος καὶ τί πτῶμα ; Ζωὴ καὶ θάνατος, λέγομεν. Ἀλλὰ ὁποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς ; Ὅτι ἡ μὲν ζωὴ εἶναι δύναμις δρῶσα, ἥτις συνοδεύει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ἐνταῦθα βίον, ἐγκαταλείπουσα αὐτὸν, ὁπόταν οἱ νόμοι τοῦ ἀλληλεγγύου συνδέσμου ἐκλίπωσι, ὁ δὲ θάνατος ἡ συνοδεύουσα καὶ ἀναπτυσσομένη σὺν τῷ πνεύματι σαρκικὴ οὐσία, ἥτις μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς ψυχῆς διαλύεται καὶ ἀπέρχεται εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη στοιχεῖα. Δὲν παρετηρήσατέ ποτε τὴν διάλυσιν του πτώματος ; δὲν εἴδετε τὴν μεταβολὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἐκπνοῆς μέχρι τῆς τῆς ταφῆς του; Πῶς τοῦτο παραλάσσει ; Τί συμβαίνει ; ἅμα ὡς ἡ ψυχὴ ἀπέλθῃ, ἀπέρχονται, ἐξατμίζονται βαθμηδὸν ὡς κοινῶς λέγομεν, καὶ αἱ ἀόρατοι ἀποτελοῦσαι τὸ σῶμα οὐσίαι, ἤτοι, ὁ ἠλεκτρισμός, τὸ ὀξυγόνον, τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ, τὸ ὑδρογόνον κτλ. καὶ ὕστερον αἱ ὁραταὶ καὶ μεταβάλλεται τὸ πᾶν εἰς πτητικὰς οὐσίας, ἀπὸ τῆς διανοητικῆς δυνάμεως μέχρι τοῦ ἐλαχίστου μορίου τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Αἴ, τί ἐννοεῖτε ἀπὸ ὅλα αὐτά ; ἢ ὅτι ἡ ζωὴ ἀποτελεῖται ἐκ διαφόρων ἀοράτων οὐσιῶν, αἵτινες μετὰ θάνατον ἀπέρχονται ἄνω τῆς ἀτμοσφαίρας ; ἀλλὰ ποῦ ἀπέρχονται ; ἀπόλλυνται ; Δὲν εἶναι μωρία νὰ λέγῃ τις, ὅτι καταστρέφονται εἰς τὸ μηδέν : ἀφοῦ αὐτὰ τὰ πράγματα μᾶς ἄγουσι νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ἐξακολουθοῦσι νὰ ὑπάρχωσιν ἐν ἄλλοις ἀγνώστοις ἔτι ἡμῖν κόσμοις ;

— Μὰ ποῦ ;

— Αἴ, πολλὰ μοὶ ζητεῖς καὶ δὲν καυχῶμαι ὅτι κρατῶ τὸν μίτον τῶν μυστηρίων τοῦ σύμπαντος.

Καὶ παρατηρήσας τὸ ὡρολόγιόν του·

— Εἶναι δεκάτη καὶ ἡμίσεια ὥρα. Θέλεις λοιπὸν νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς νὰ ἴδῃς τὸν ἄγγελον αὐτόν ;

— Ἂν εἶναι δυνατὸν, ἄνευ βλάβης τινὸς καὶ ἀδιακρισίας, τὸ ἐπιθυμῶ.

— Ἀγωμεν λοιπὸν, καὶ ὁπόταν ἐγὼ πλησιάσω τὰς κιγκλίδας διὰ νὰ ὁμιλήσω πρός τινα νέαν, ἥτις θὰ ἦναι ἐντὸς τοῦ κήπου, σὺ, ἐξ ἀβρότητος, ἵστασαι ὀλίγα βήματα μακρὰν καὶ μᾶς παρατηρεῖς.

— Καλὰ, ἀλλὰ τί θὰ ἔλεγεν αὕτη, βλέπουσα τοῦτο ; Δὲν εἶναι ἄτοπον ;

— Οὐχί, διότι θὰ τῇ εἴπω, ὅτι εἶσαι στενός μου φίλος, καὶ ὅτι κατ' ἀνάγκην γνωρίζεις τὸ πᾶν.

— Ἔχει καλῶς.

— Πρόσεξον μόνον, σὲ παρακαλῶ, ἂν τίς τῶν διαβατῶν ἀντιληφθῇ τῆς μετὰ τῆς νέας συνομιλίας μου καὶ μᾶς παρατηρῇ ἐπισταμένως, νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς ἐγκαίρως διὰ μικροῦ βηχός.

— Καλῶς.

Καὶ ἤδη ἐπλησίαζον πρὸς τὸν κῆπον τῶν ἀνακτόρων ὅτε, ὁ Μιμῖκος παρατηρήσας τὴν Μαίρην βαδίζουσαν ἔνδοθι αὐτοῦ.

— Ἰδού την, λέγει τῷ Συνοδινῷ, αὐτὴ εἶναι.

— Πολὺ ὡραία κόρη, φαίνεται νὰ ἦναι, τῷ ἀπαντᾷ ἐκεῖνος, ποία εἶναι ; πῶς λέγεται ;

— Σί . . . . τ . . . .

— Αὐτὴ εἶναι τῶν ἀνακτόρων γυνή, Μιχαὴλ, εἶναι ὑψηλῆς τάξεως, τί κάμνεις ἐκεῖ ;

— Σί . . . τ . . .

Καὶ ὁ Συνοδινὸς ἀναγκασθεὶς νὰ σιωπήσῃ, ἐσταμάτησεν, ἐνῷ ὁ Μιχαὴλ προὐχώρησε πλησίον τῶν κιγκλίδων, ὅτε ἡ Μαίρη ἰδοῦσα αὐτὸν, ἦλθε πρὸς αὐτόν.

— Καλὴ μέρα Μαίρη, τῇ εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Καλὴ μέρα, Μιχαήλ, τί ἔγεινες χθές ; δὲν σὲ εἶδον.

— Χθές ; εἶχομεν ἐκλογάς, ἀλλὰ ἦλθον τὴν πρωΐαν εἰς τὰς ὀκτὼ καὶ ὑπέθεσα, ὅτι δὲν θὰ ἐξήρχεσο, καὶ μέχρι τῆς μεσημβρίας ἤμην εἰς τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

— Περίεργον ! ἐγὼ τὴν πρωΐαν ἀνέμενον ἐδῶ καὶ τὴν ἑσπέραν ἐξῆλθον ἐφ' ἁμάξης.

— Κρίμα! ὑπέθετον, ἕνεκα τῶν ἐκλογῶν, ὅτι δὲν θὰ ἐξήρχεσο. Ἀλλὰ διῆλθον ὅλην τὴν ἡμέραν ὁμιλῶν μετὰ τοῦ φίλου μου περὶ σοῦ.

— Περὶ ἐμοῦ ; καὶ μετὰ τίνος φίλου σου ;

— Τοῦ Συνοδινοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἵσταται ἀπέναντι. Εἶναι στενός μου φίλος καὶ γνωρίζει τὰ πάντα.

— Τὰ πάντα ; καὶ ἔχεις ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην ;

— Ἀπόλυτον. Μὴ φοβεῖσαι.

— Καλῶς. Ἂς εἶναι, ἀφοῦ σὺ τὸ θέλεις. Καὶ εἰς ποῖον ἐψηφοφόρησες Μιχαήλ ;

— Εἰς οὐδένα.

— Διατί ;

— Δὲν καταγίνομαι εἰς τὰ πολιτικά, Μαίρη. Ἄλλως τε σοὶ εἶπον, δὲν ἔλαβον καιρόν, διότι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ χθὲς ἀκόμη σὲ μόνον εἶχον κατὰ νοῦν.

— Ἐμέ ; καὶ ἀγαπᾷς περισσότερον ἐμὲ τῆς πατρίδος σου, Μιχαήλ ; Δὲν μ' εὐχαριστεῖ τοῦτο, καὶ χάριν ἐμοῦ παρέλειψας τὸ χρέος σου ὡς πολίτου ;

Ὁ Μιχαὴλ διὰ τῆς διανοίας τοῦ ὁποίου ὡς ἀστραπὴ διῆλθε τὸ λάθος, ὅπερ διέπραξε, θελήσας νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἔλλειψιν.

— Δηλαδή, Μαίρη, ὁ θόρυβος, ἡ κακὴ χρῆσις τῆς ψήφου, ἡ ἀθλία πολιτικὴ κατάστασις τοῦ τόπου μας, μὲ ἀπογοητεύουσι τόσον, ὥστε ἀποφεύγω, ἀπομακρύνομαι ἀκουσίως ἐμοῦ τοιούτων καθηκόντων.

— Κακῶς, Μιχαήλ, τὴν πατρίδα σου πρέπει ν' ἀγαπᾷς μέχρι προσωπικῆς θυσίας, καὶ μητέρα, καὶ σύζυγον καὶ ἀδελφοὺς καὶ τέκνα ἐν ἀνάγκῃ ἐγκαταλείπων, καὶ διὰ τῆς παρουσίας καὶ τῆς καλῆς χρήσεως τῶν καθηκόντων σου νὰ δίδῃς τὸ καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ἀγροίκους καὶ ἀπαιδεύτους. Μὲ ἐλύπησες, διότι μοὶ εἶπες, ὅτι διῆλθες ὅλην τὴν ἡμέραν σου χθὲς μόνον περὶ ἐμοῦ ὁμιλῶν, καὶ σὲ παρακαλῶ ἄλλοτε νὰ μὴ γείνῃ τοῦτο. Εἴξευρε δὲ διὰ παντὸς, ὅτι εἴτε ζῶ, εἴτε πρὸ σοῦ ἀποθάνω, ἡ μόνη μου ἐπιθυμία εἶναι πρωτίστως ν' ἀγαπᾷς τὴν ἱερὰν ταύτην γῆν, διὰ τὴν ὁποίαν τόσοι Ἕλληνες καὶ φιλέλληνες ἐθυσίασαν τὸ αἷμά των, παραγκωνίσαντες καὶ οἰκογενείας καὶ φίλους.

— Ἔχεις δίκαιον, Μαίρη, ἀλλά. . . .

— Ἀλήθεια, Μιχαήλ, ξεύρεις. . . μεθαύριον ἀναχωρῶ.

— Ἀναχωρεῖς ; τί λέγεις ; καὶ διὰ ποῦ ;

— Διὰ τὴν Γερμανίαν.

Αἱ λέξεις αὗται ἐπέπεσαν ὡς τρεῖς κεραυνοὶ ταὐτοχρόνως ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Μιμίκου, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἡ διάνοιά του σκοτισθεῖσα καὶ οἱ ὀφθαλμοί του θαμβωθέντες, ἔστη ἀκίνητος καὶ ἄφωνος, μηδὲν δυνάμενος ν' ἀπαντήσῃ. Ἡ δὲ Μαίρη ἐννοήσασα ἀμέσως τοῦτο·

— Ἀλλὰ θὰ ἐπιστρέψω ταχέως, προσέθηκεν.

Ὁ Μιμῖκος ἀναλαβὼν τότε ὀλίγον ἐκ τῶν τελευταίων τούτων λέξεων·

— Θ' ἀναχωρήσῃς ; εἶπες, Μαίρη ;

— Ναί, Μιχαήλ, δι' ὀλίγον καιρὸν καὶ θὰ ἐπιστρέψω πάλιν, ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Ἀλλὰ πῶς ; διατί ;

— Τὸ καθῆκον, ὑπέλαβεν ἡ Μαίρη, τὸ καθῆκον μοὶ τὸ ἐπιβάλλει, καὶ ὀφείλομεν ἀμφότεροι νὰ ὑποκύψωμεν. Τὴν ὀγδόην τρέχοντος μηνός, ἤτοι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ διάδοχος μετὰ τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας ἀναχωροῦσι διὰ τὴν Γερμανίαν καὶ ὀφείλω νὰ τοὺς ἀκολουθήσω.

— Ἀ, ναί, ἔχεις δίκαιον, εἶπε τότε ὁ Μιχαήλ, ἐνθυμοῦμαι, τὸ εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἀλλὰ δὲν ἐσκέφθην ὅτι θὰ ἀπήρχεσο ὁμοῦ.

— Ναί, ὀφείλω ν' ἀπέλθω ὁμοῦ, Μιχαήλ.

— Τί νὰ γείνῃ, ἀφοῦ εἶναι ἀναπόφευκτον ταξείδιον, ὑπομονή. Ἀλλὰ θὰ μ' ἐνθυμῆσαι πάντοτε, Μαίρη ; θὰ μ' ἀγαπᾷς, ὅπως σ' ἀγαπῶ ;

— Ἀμφιβάλλεις ;

— Ἄ, ναί, ποτέ.

— Λοιπόν, ἂς μὴ λυπώμεθα. Θάρρος καὶ ὑπομονή.

— Θάρρος καὶ ὑπομονή, ἀπήντησεν ἀναγκαστικῶς ὁ Μιμῖκος.

— Ἐξαγαγοῦσα δὲ ἡ Μαίρη μικρὸν λευκὸν φάκελλον ἐκ τοῦ θυλακίου της καὶ ἄνθος ἐκ τοῦ στήθους της ἐνεχείρισεν αὐτὰ τῷ Μιμίκῳ, ὅστις σφίγξας τὴν χεῖρά της, τὴν ἐχαιρέτησε καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν.

. . . . . .

Ἀπερχομένου τοῦ Μιμίκου τὸν ἠκολούθησεν ὁ Συνοδινός, καὶ σιωπηλῶς ἐβάδιζον ἀμφότεροι παραπλεύρως ἀλλήλων πρὸς τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

— Αἴ, πῶς σοὶ ἐφάνη ; ἠρώτησε μετ' ὀλίγον ὁ Μιμῖκος τὸν Συνοδινόν.

— Τί νὰ σοὶ εἴπω, φίλε μου, τῷ ἀπήντησεν ἀμέσως οὗτος, ἔχεις βλέπω δίκαιον, ἀλλὰ δὲν μαντεύω ἀποτέλεσμα ἐκ τοιούτου ἔρωτος. Ἡ νέα φαίνεται ὡραία, πνευματώδης, ἀνεπτυγμένη, μὲ πολλὰς χάριτας καὶ καλλονάς, ἀκριβῶς ὡς μοὶ παρίστας αὐτὴν χθές, ἀλλὰ τὸ τέλος ;

— Ἀδιάφορον. Ὁ ἔρως εἶναι τυφλός.

— Ἀλλὰ αἱ τυφλοὶ προσκρούουσιν.

— Ἀδιάφορον. Ἤκουσες τίποτε ἐκ τῆς ὁμιλίας μας ;

— Σχεδὸν ὅλα. Ἐθαύμασα τὴν πνευματικήν της μόρφωσιν, αὐτὴ φίλε μου θὰ ἔχῃ πολλὰ ἀναγνώσει.

— Καὶ τί θέλεις καὶ δὲν γνωρίζει ; Καταγίνεται εἰς ὅλα. Εἶναι πολυμαθὴς καὶ ἀρχαιόφιλος εἰς μέγιστον βαθμόν.

— Σοὶ ἔδωκε ἐπιστολήν ;

— Ἄ, ναί, . . . περίμενε νὰ τὴν ἀναγνώσωμεν.

Καὶ σχίσας τὸν φάκελλον, ἀνέγνωσεν.

«Ἀγαπητέ μοι Μιχαήλ,

Τὴν Παρασκευὴν ἀναχωρῶ διὰ Γερμανίαν. Τὴν Πέμπτην εἰς τὰς 6 ἐλθὲ ἐντὸς τοῦ βασιλικοῦ κήπου νὰ σὲ ἴδω.

Μαρία».

— Πῶς σοῦ φαίνεται;

— Ὅτι πραγματικῶς σ' ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς, ἀλλ' ἀμφιφάλλω, ἂν αὐτὸς ὁ ἔρως θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολύ.

Καὶ συνομιλήσαντες ἔτι ἐπὶ μακρόν, ἀπεχωρίσθησαν, μεταβάντες ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν του.

(Ἕπεται συνέχεια)

Ροῦς.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΣΜΥΡΝΗΣ

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ

(*Συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλου*).

Τὸ ἑσπέρας τῆς Τρίτης ἐδόθη ἡ πρώτη συναυλία τῆς Φιλαρμονικῆς. Διὰ νὰ σταθμισθῇ ἡ ἔκτακτος καὶ πολλαπλῆ αὐτῆς ἐπιτυχία ἀρκεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀγῶνες πυγμαχίας συνήπτοντο πρὸ τῆς εἰσόδου ὡς ἐκ τῆς μεγάλης συρροῆς. Τὸ ὄνομα τῆς Φιλαρμονικῆς εἶχε μεταβληθῇ εἰς ἀόρατον ἠλεκτρικὸν σύρμα, περικυκλῶσαν τὴν συνοικίαν τοῦ Πέραν, καὶ μεταδῶσαν αὐτῇ τὸν σπινθῆρα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Τριπλάσιον ἐδίδετο τίμημα τοῦ ὁρισθέντος κ' ἐν τούτοις ἔφευγον πολλοὶ ἄπρακτοι. Ὅ,τι περίπου συνέβη καὶ ἐδῶ μὲ τὴν Σάραν Βερνάρ. Ὅλοι ἐπόθουν νὰ ἐνωτισθῶσι, νὰ ἀπολαύσωσι τὸν ἐναρμόνιον ἦχον, νὰ ρεμβάσωσιν εἰς τὸ ἠρέμα δονούμενον μέλος, νὰ ἴδωσι τέκνα τῶν Ἀθηνῶν, ἀφ' ὧν τόση τοὺς χωρίζει ἀπόστασις θαλασσῶν καὶ ὀρέων, ἀλλ' οὓς ἐν τούτοις στενώτατα συνδέει ἡ ἀδελφότης τῶν ἀγώνων. Πολλοὶ μὴ δυνηθέντες νὰ εὕρωσι εἰσιτήριον, παρέμενον ἔξω, μὴ τυχὸν καὶ δραπέτις τις ἠχὼ ἑλληνικοῦ ὀνόματος φθάσει μέχρι τῶν ἀκοῶν των. Τὸ θέατρον πλυμμηρεῖ κόσμος ἐκλεκτός. Ὁ ἕλλην. ὕμνος προκαλεῖ καταγίδα χειροκροτημάτων, ἅτινα ἐξηκολούθησαν μετὰ τῆς αὐτῆς σχεδὸν θέρμης ἐκσπώμενα εἰς ἕκαστον ἆσμα. Σωματεῖον δὲν ἠδύνατο ν' ἀναμένῃ πλειοτέραν ἠθικὴν ὑποστήριξιν.

Τὴν πρώτην συναυλίαν διεδέχθη καὶ δευτέρα ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ ἔκπληξις ὅμως ἥκιστα εὐάρεστος ἀνέμενε τοὺς ἀγαθοὺς ἀκροατάς. Ὁ νεαρὸς τῆτ ποιήσεως amateur κ. Σ. Στεφάνου ἀπαγγέλει αἴφνης ἀπὸ τῆς σκηνῆς αὐτόκλητος, ποίημα . . . . συμβολικὸν, ἄσχετον πρὸς τὴν Φιλαρμονικὴν καὶ τοὺς ἐκεῖ συνελθόντας ὁμογενεῖς. Τὰς ἰδιορρύθμους καὶ νεφελώδεις καὶ παρδαλὰς σκέψεις του, τὰς ἀκατανοήτως συμβολιλομένας, τὰ ἄσαρκα κορμιά του ὡς τὰ ἀποκαλεῖ, τὰ ἠννόησεν ὁ κόσμος τόσον ὅσον καὶ ὁ ποιητὴς, ὅσον καὶ ὁ χάσκων νεανίας ὁ ἀνεβοκατεβάζων τὴν σκηνήν ! Καὶ εἰς Σμύρνην διατρέξαμεν ὅμοιον κίνδυνον, ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ κακὸν ἐγκαίρως ἀπεσοβήθη!.. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην συναυλίαν προσηνέχθησαν τῇ ἑταιρίᾳ καὶ τρεῖς στέφανοι, ὧν εἷς ὑπὸ τῆς ποιητικωτάτης παρεπιδήμου ἀρπιστρίας Ἐσμεράλδας Θερβαντές.

Ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀναχωρήσεως μας καὶ τρίτη ἐδόθη συναυλία ὑπὲρ τοῦ ἐκεῖ ἀσύλου, ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε μετρία, ἕνεκα τῆς ἐπικειμένης φυγῆς.

Τὸ μουσικὸν σῶμα ὑπὸ τὸν κ. Σπ. Καίσαρην θαυμασίως ἔπαιξε τὴν «Μελωδίαν ἐν τῷ σκότει» τὴν »Τραβιάταν», καὶ τὴν Ἀνατολικὴν πανήγυριν. Ὁ δὲ χορὸς τὸ «Ἔλα στὸ γιαλὸ» τὸν «Εὐτυχισμένον ἔρωτα», τὸ Ὄνειρον», τὸ «Ποιμενικὸν ἆσμα», τὸν »Ἔρωτα καὶ τὴν ἀστυνομίαν» καὶ τὴν «Χρυσόμυγαν». Ὁ Πετσάλης καὶ ὁ Καστριβάνης, ὑψίφωνος καὶ βαθύφωνος, ἦσαν οἱ δύο πόλοι περὶ οὓς ἐστρέφετο ἡ ἐκ τοῦ ὅλου χοροῦ ἀναδιδομένη ἁρμονία. Ὁ Οὔγερ, ὁ συμπαθέστατος καὶ γλυκὺς διευθυντὴς τοῦ χοροῦ, κατακηλεῖ πάντας μὲ τὸ μάγον τετράχορδόν του.

Αἱ Ἀθιγγανικαὶ μελῳδίαι, αἱ Οὐγγρικαὶ καὶ αἱ σκηναὶ τοῦ μπαλλέτου μὲ τὰς γλυκείας καὶ ἀνεπαισθήτους πολλάκις θωπείας τοῦ δοξαρίου ἢ τὰς ἀδυσωπήτους πλήξεις αὐτοῦ μόνον ὑπὸ ἑνὸς Οὐγκερ, ἐδύναντο ν' ἀποδοθῶσιν οὕτω τελείως, ἐξόχως, ἀριστοτεχνικῶς.

* * *

Ἦτο ἐπίπονον ἀληθῶς νὰ διατρέξῃ τις ὁλόκληρον τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἧς ἡ ἐδαφικὴ ἔκτασις εἶναι εὐρυτέρα καὶ αὐτῆς τοῦ Λονδίνου. Τὸ κέντρον τῆς διατριβῆς μας δὲν μετήλασσε σχεδὸν τοῦ κέντρου τῆς πόλεως, ἐξαιρέσει ἐκδρομῶν τινων, ἐξ ὧν τρεῖς ἀξίζουν εἰς τὸ σημειωματάριον τῆς μνήμης παντὸς ἐπισκέπτου τὴν πρωτεύουσαν νὰ καταλάβουν καὶ πλέον ἀνεξίτηλον θέσιν. Ἡ εἰς Σταμπούλ ἐπίσκεψις τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγ. Σοφίας, ἡ τοῦ Βοσπόρου διάπλευσις, καὶ τὸ ἐν Γιλδὶζ προσκύνημα τοῦ Σουλτάνου.

Διὰ νὰ μεταβῇ τις εἰς Σταμπούλ διὰ τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου θ' ἀποβῇ εἰς Γαλατᾶν, τὸν κατάμεστον ἐμπορικῶν καταστημάτων, εἶτα δὲ διὰ τῆς μακροτάτης γεφύρας δι' ἧς οὗτος ζεύγνυται εἰς τὸ ἀρχαῖον Βυζάντιον, καὶ ἥτις ὑψοῦται δὲ ὑπεράνω τοῦ Κερατίου κόλπου, τοῦ ἀληθῶς ὡς κέρας διανοιγομένου. Ἡ γέφυρα αὕτη ἣν δὲ Ἀμίτση διὰ θαυμασίων γραμμῶν περιγράφει καὶ ἐξαίρει διὰ τὸ πολυάνθρωπον τῶν ἐπιβατῶν καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς πάντοθεν ἐκτυλισσομένην θέαν ἐπί τε τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῆς φιλοξενούσης ἀπειρίαν σκαφῶν γαλανῆς θαλάσσης, ἔχει μῆκος δρόμου πέντε καὶ πλέον λεπτῶν, χρησιμεύει δὲ ὡς σταθμὸς τῶν ἀτμοπλοίων τῶν μετὰ πολλῆς ταχύτητος ἐκτελούντων πλειστάκις τῆς ἡμέρας τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ τῶν ποριχώρων τῶν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Βοσπόρου ἑκατέρωθεν τῶν ὀχθῶν ἐσκορπισμένων, ὡς λ. χ. τοῦ Φαναρίου, τοῦ Μπουγιοῦ-κτερὲ, τῶν Θεραπειῶν καὶ ἄλλων περὶ τοὺς εἴκοσι σταθμῶν. Εἰς τὴν Σταμπούλ τὴν κυρίως τουρκικὴν πόλιν εὕρηνται τὰ ὑπουργεῖα, ἡ Στρατ. σχολή, ἡ ἀστυνομία, τὸ ἄξιον πολλοῦ λόγου αὐτοκρατορικὸν μουσεῖον, εἰς τῶν ἐκθεμάτων τοῦ ὁποίου ἀνάσσει τὸ γιγαντιῶδες μαυσωλεῖον τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου — θεωρεῖται τοὐλάχιστον — ἐγγύτατα δὲ ὑψοῦται μὲ τοὺς τέσσαρας μιναρέδες της ἡ Ἁγία Σοφία, καὶ ὀλίγον πέραν αὐτῆς τὸ ἱπποδρόμιον μὲ τὴν σιδηρᾶν στήλην καὶ τὸν μαρμάρινον ὀβελίσκον, ἀπολῆγον εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Γενιτσάρων μὲ τὰ πανομοιότυπα κήρινα ἀνδρείκελα τῶν ἱστορικῶν ἐκείνων καὶ θηριωδῶν Τούρκων.

Ἀνερμήνευτος συγκίνησις συνεῖχε τὰ στήθη μου καὶ μυρίαι ἀναμνήσεις κατεῖχον τὸ πνευμά μου, ἐπὶ τῇ προσεγγίσει εἰς τὸν περίκλυτον ναόν. Ὅλαι αἱ ἱστορικαὶ σελίδες ἃς περιέσωσεν ἡμῖν ἡ γραφὴ τῶν Βυζαντίνων χρονογράφων, αἱ σπαρακτικαὶ σκηναί, αἵτινες διεδραματίσθησαν ὑπὸ τὴν θείαν σκέπην τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν νύκτα τῆς ἐφόδου, ὅλος ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ ἡ σφαγή, ἥτις ἠκολούθησεν ὑπὸ τὸν ἐχθρικὸν ἀκινάκην, ὅλα ἀνεκαλοῦντο πενθίμως ἐν τῷ νῷ μου. Ἐνόμισα, ὅτι ἔβλεπα ἁπλούμενον ὑπὲρ τὸν ναὸν πένθιμον πέπλον, σωζόμενον ἀπὸ τῆς 29 Μαΐου 1453, ὅτε ἔδυσε μία κολοσσιαία αὐτοκρατορία διὰ νὰ ἰσχύσῃ ὁ παροδίτης ξένος μετὰ τῆς «μυριαρίθμου ἀγέλης». Ἡ τελευταία ἐν τῇ Ἁγ. Σοφίᾳ τελετή, ὡς περιέγραψεν αὐτὴν ὁ Φραντζῆς, ἀποπνέει τὴν βαρεῖαν μελαγχολίαν Γένους, ἀγομένου εἰς 400ετῆ εἰρκτήν. «Ὅσον ἡ λειτουργία προχωρεῖ, λέγει ὁ πρωτοβεστάριος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, καὶ προσεγγίζει εἰς τὴν ἀπόλυσιν, τόσῳ αὐξάνουσιν οἱ θρῆνοι καὶ ὁ κοπετὸς τοῦ λαοῦ. Ἑκάστη συλλαβὴ ἐξερχομένη τοῦ στόματος τῶν ἱερέων ἦτο καὶ νέον βῆμα πρὸς τὴν Ἄβυσσον». Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἤκουον τὴν τελευταίαν πρὸς τὰ χριστιανικὰ πλήθη προσλαλιὰν τοῦ ὑστάτου Αὐτοκράτορος ἀσκεποῦς, κατηφοῦς, περιβεβλημένου διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ Αὐτοκρατορικὸν ἔνδυμα, ὅτι ἔβλεπον τὰς μητέρας ἐναγκαλιζομένας σφικτότερον τὰ ὑπὸ ἀορίστου φόβου συνεχόμενα παιδία, καὶ πιπτούσας εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν ἑτοίμων πρὸς αὐτοθυσίαν ἀνδρῶν. Τὸ ἔμβλημα τοῦ Ἑλλ. ἔθνους «Ἐλευθερία ἢ θάνατος» ἠκούσθη πρώτην φορὰν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Κ]λεως κατὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῆς. Δὲν ἦτο δὲ δυνατὸν ἢ νὰ εὐαγγελισθῇ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους ἀφοῦ ἐγεννήθη ἐν μέσῳ αἱμάτων καὶ καπνῶν ὑπὸ τὴν ἐκπνοὴν τοῦ διασαλπίσαντος τὴν φράσιν ταύτην Αὐτοκράτορος καὶ ἠνδρώθη μὲ τοὺς μυχίους πόνους καὶ τὰ πικρὰ δάκρυα τεσσάρων ὅλων γενεῶν! Ἡ ἀρχὴ ἐγένετο καὶ εἶχον ἤδη τὸ δικαίωμα νὰ νομίσω ἀστραπηβολοῦντα τὸν θόλον ἐκεῖνον ἀπὸ τὰς μυρίας ἐλπίδας καὶ τοὺς ἀκαθέκτους πόθους, οὓς αἱ τῶν Πανελλήνων γενεαὶ ἐπὶ τόσα ἔτη ρίπτουσι φλογώδεις, ἀναμένουσαι τὴν ἐπανάκτησιν τῆς πολυτιμήτου τῶν Παλαιολόγων κληρονομίας....

(Ἕπεται συνέχεια) Δίκ.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

Τῇ Ἀνθῇ....

Ἄνθη δροσάτα εὔμορφα κοσμοῦν τὴν κεφαλήν Σου
Ναρκίσσου κάλλη στέφουσι τὴν ἀνθηρὰν μορφήν Σου·
Θελγήτρων πλήρεις ὀφθαλμοὶ δεσμεύουν τὴν ψυχήν μου.
Ἡδύλαλος δ' ἡ γλῶσσα Σου ἠχεῖ σ' τὴν ἀκοήν μου.

Kyr Kos.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

220 Αἴνιγμα.

Βλέπε με μόνον καὶ σοῦ 'μιλῶ
Ἄλαλον εἶμαι, δὲν σὲ γελῶ,
Πάντα τὰ ἴδια θὰ σοῦ εἰπῶ
Ἄφες με, ῥίψε με, σιωπῶ.

221 Αἴνιγμα.

Ἡ ἱστορία μὲ ἀναφέρει
Τῆς Ἀσίας κατῴκουν μέρη
Ἂν σιμά μου ἓν ἄλφα θέσῃς
Καὶ κατόπιν ἄνθη προσθέσῃς
Εἰς πᾶν ἔθνος τότε μ' εὑρίσκεις
Μὲ τιμᾶς, γιὰ μὲ ἀποθνήσκεις.

222 Αἴνιγμα.

Μὲ φυλάττεις, μ' ἀγαπᾷς
Μ' ἐξοδεύεις, μὲ σκορπᾷς
Βγάλ' ἓν γράμμα ἄφησέ με
'σ' ὅ,τι λέγεις ζήτησέ με.

223 Αἴνιγμα.

Ὅτι σχῆμα θέλεις ἔχω
Ἄφησέ με, τότε τρέχω
Ὁτὲ σκληρός, ὁτὲ ὑγρὸς
Ἡ λύσις εὔκολος, ἐμπρός.

224 Αἴνιγμα.

Εἶμ' ἐμπρός σου, ζήτησέ με
'Ρίψ' ἓν βλέμμα, κύταξέ με,
Ὦ! πόσους ἔχω ὑποδουλώσει....
Σκέπτεσ' ἀκόμη!! δὲν εἶσ' ἐν γνώσει;

225 Αἴνιγμα.

Τὸ πρῶτον μου, φίλε, συνδέει,
Τὸ δεύτερόν μοῦ σὲ διοικεῖ,
Τὸ σύνολον μοῦ σὲ κατέχει
Τώρα 'στὴν λύσιν μονπροσοχή.

Mester Manole.

ΑΔΔΗΔΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Θ. Β. Κ. *Κέρκυραν.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἀγγελίας ἀπεστείλαμεν. Ἐσώκλειστον παρεδώκαμεν. Ἀναμένομεν συντόμως ἔμβασμά σας. — Α. Π. *Μαγνησίαν.* Σᾶς ἀπηντήσαμεν συμφώνως ἐπιστολῇ σας. Ἀναμένομεν νεωτέραν σας παρακαλοῦμεν.— Ν. Π. Κ. *Σῦρον.* Ἐπιστολὴ καὶ συνδρομὴ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν καὶ ὑμετέραν. Φύλλον 7 Μαρτίου ἀπεστάλη.— Κ. Α. *Κάϊρον.* Ἐπιστολὴ μετὰ ἐπιταγῆς ἐλήφθη. Ταχυδρομικῶς λαμβάνετε ἑτέρας ἀποδείξεις καὶ γράφομεν. — Θ. Π. *Σιμπραλήκ.* Ἐνεγράψαμεν καὶ δεύτερον συνδρομητήν. Ἀποδείξεις λαμβάνετε ταχυδρομικῶς.— Γ. Π. Ζ. *Μεσσήνην.* Ἔχετε δίκαιον. Ἀπεστείλαμεν ἤδη καὶ γράφομεν.— Κ. Π. *Γαλαξείδιον.* Συνδρομή σας ἐλήθη. Ἀπόδειξιν λαμβάνετε ἐν παρόντι φύλλῳ Ἐγγράψατέ μας παρακαλοῦμεν καὶ μερικοὺς φίλους σας συνδρομητάς.— Σ. Κ. *Τάνταν.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη, ἔχει καλῶς ἀναμένομεν ἔμβασμά σας — Δ. Κ. *Κώνσταν.* Ζητουμένους ἀριθμοὺς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τριῶν τόμων τῆς Φύσεως, ὡς καὶ τρία χρυσόδετα καλύμματα σᾶς ἀπεστείλαμεν προχθές. Τετάρτην ἐπὶ συστάσει. Χρήματα ἐλήφθησαν.— Π. Β. *Πύργον.* Ἐπιστολὴ καὶ συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς ἐπιταχύνατε καὶ λοιπάς. — Ν. Ε. Π. καὶ Δ. Φ. *Χαλκίδα.* Συνδρομή σας ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Α.Κ. *Βαρθολομιό.* Ἐπιστολὴ καὶ διατριβὴ ἐλήφθη. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Ταχυδρομικῶς γράφομεν.— Η. Π. Μ. *Ἀμβοῦργον.* Ἐπιστολὴ μὲ τοκομερίδια ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Χρυσόδετους τόμους ἀπεστείλαμεν ἐπὶ συστάσει. Γράφομεν.—Μ. Κ. *Πυτέρμον.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη Ταχυδρομικῶς καθέκασα — Τ. Ζ. *Περαιᾶ.* Ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς.— Ι. Β. *Βραΐλα.* Τοκομερίδια ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς. Σᾶς ἐγράψαμεν ὡς καὶ φίλῳ καὶ ἀναμένομεν ἐκκαθαρίσεις, ἵνα στείλωμεν νέας ἀποδείξεις. Εὐχαριστοῦμεν.—Ν. Ο. *Σμύρνην.* Συνδρομὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Παραγγελία σας προσεχῶς ἐκτελεῖται.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Ἀγοράζονται εἰς καλλίστας τιμὰς παλαιὰ γραμματόσημα μεταχειρισμένα, ἐπιστολαὶ παλαιαὶ καὶ ἐπιστολικὰ δελτάρια τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων ἐπικρατειῶν. Ἐπίσης ἀγοράζονται νομίσματα καὶ ἀρχαιότητες παρὰ τοῦ κ.

A. WEISZ

Buest dap (Hongrie) Vaczi-Körut 4

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ